

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Інститут заочного та дистанційного навчання

Кафедра кримінології та інформаційних технологій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
для здобуття ступеня вищої освіти магістра

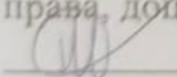
на тему: «Удосконалення діяльності Національної поліції України з урахуванням європейського досвіду у сфері інформаційних технологій»

Виконав: здобувач 2 курсу 1 групи
Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Хуторянський Максим Андрійович
Індивідуальний навчальний план № 24-103
Мобільний телефон: +380 95-518-46-33

Науковий керівник:
завідувач кафедри, доктор філософії в галузі права, доцент
Школьніков Владислав Ігорович

Кваліфікаційна робота допущена до захисту
« 11 » червня 20 25 р., протокол № 07
завідувач кафедри, доктор філософії в галузі права, доцент
 Владислав ШКОЛЬНИКОВ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ.....	7
1.1. Сутність та завдання використання інформаційних технологій у діяльності органів правопорядку.....	7
1.2. Європейські стратегії цифрової модернізації органів поліції	13
РОЗДІЛ II. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	28
2.1. Стан інформаційного забезпечення органів Національної поліції України	28
2.2. Проблеми інформаційного забезпечення органів Національної поліції України	49
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ.....	70
3.1. Напрями модернізації ІТ-інфраструктури Національної поліції України	70
3.2. Організаційно-правові заходи з створення єдиної інформаційно-аналітичної системи в підрозділах Національної поліції України	75
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЄС	Європейський Союз
ЄЕЗ	Європейська економічна зона
ЄІС МВС	Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ України
ЄДРТЗ	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
ЄРЗ	Єдиний реєстр зброї
СУСЗ	Система управління силами та засобами цивільного захисту
ІПНП	інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України»
НПУ	Національна поліція України
ІЛР	поліцейська діяльність, керована аналітикою (англ. Intelligence-Led Policing)

ВСТУП

Постановка проблеми. У ХХІ столітті фіксується інтенсивний розвиток інформаційних технологій, орієнтованих на підвищення ефективності людської діяльності, поліпшення умов та результативності праці. Інформаційні системи й мережі, до яких мають доступ кілька користувачів, зазвичай оснащуються спеціальними засобами захисту.

Такі механізми необхідні для збереження цілісності й конфіденційності інформації, підтримання стабільної роботи системи та запобігання несанкціонованому доступу. Для цього система безпеки здійснює ідентифікацію користувачів, перевіряє їхню особу та визначає обсяг наданих їм повноважень.

Проблематика зменшення можливостей учинення злочинів із використанням сучасних інформаційних технологій стала предметом окремого наукового опрацювання на рівні формування відповідної стратегії протидії [19].

Головною метою використання інформаційних технологій є підвищення комфортності повсякденного життя людини – від використання побутової техніки до функціонування цифрової інфраструктури міст. Впродовж останніх років в Україні активно зростає застосування цифрових рішень у державному секторі, зокрема в галузі публічних сервісів і діяльності правоохоронних органів.

Smart-технології виступають «зв'язуючою ланкою» між різними сферами життєдіяльності населеного пункту. Їх використання забезпечує формування нового рівня узгодженості дій чергових, оперативних, муніципальних та диспетчерських служб, що відповідають за публічну безпеку та порядок, щоденне функціонування місцевих громад, а також забезпечує дієві механізми оперативного реагування для ліквідації наслідків правопорушень і надзвичайних ситуацій [20].

Початково стратегія зменшення можливостей учинення злочинів замислювалася як соціальний підхід до містобудування, архітектурного та дизайнерського захисту промислових об'єктів, житла, систем освітлення, банків, бізнес-структур і торговельних закладів, а також маркування товарів і цінних

речей, застосування систем контролю, створення ефективніших фізичних перешкод і бар'єрів на шляху злочинних посягань, спільного патрулювання поліції та громадськості тощо. У сучасно оновленому вигляді цю концепцію доцільно розглядати як стратегію формування «захисного простору» та фізичних бар'єрів для злочинності [19].

У науковій літературі здебільшого аналізуються лише окремі аспекти застосування сучасних інноваційних цифрових технологій, спрямованих на формування безпечного від злочинності та інших правопорушень середовища. Водночас значна частина наявних сьогодні технологічних рішень ще не отримала належного висвітлення, що зумовлює потребу подальших досліджень використання інформаційних технологій у правоохоронній діяльності.

У зв'язку з війною в Україні особливої актуальності набуває проблема застосування цифрових доказів під час розслідування воєнних злочинів. На відміну від традиційних матеріальних доказів, такі відомості формуються за допомогою цифрових засобів і зберігаються на електронних платформах.

Війна проти України від початку мала виразний «гібридний» характер, оскільки супроводжувалася не лише воєнними діями, а й масштабними інформаційними атаками та диверсіями в комунікаційних мережах, що зумовлює особливу актуальність проблематики інформаційної безпеки. Тому важливим є дослідження ролі інформаційних технологій у протидії таким загрозам та їх інтеграції в систему національної безпеки.

Актуальність теми зумовлена сукупністю соціальних, політичних, організаційних та правових чинників, що визначають сучасні умови функціонування сектору безпеки та оборони України в умовах діджиталізації або цифрової трансформації. Масове впровадження цифрових технологій, персональних комп'ютерів, телекомунікаційних мереж та електронних сервісів протягом останніх десятиліть істотно змінило економічні, соціальні та правові відносини, а також призвело до трансформації злочинного середовища й появи нових способів та схем скоєння правопорушень.

Високий рівень злочинності, зокрема кіберзлочинів та правопорушень, що вчиняються із застосуванням інформаційних технологій, об'єктивно зумовлює необхідність переходу Національної поліції України до більш високотехнологічних підходів у профілактиці, виявленні та розслідуванні злочинів із широким використанням сучасних інформаційно-аналітичних систем та електронних (цифрових) доказів.

З урахуванням стратегічного курсу України на європейську інтеграцію, особливого значення набуває вивчення та імплементація кращих європейських практик цифровізації правоохоронної діяльності, інтегрованих інформаційно-аналітичних систем, захисту персональних даних і використання великих даних та штучного інтелекту в поліцейському управлінні. Унаслідок цього виникає потреба в ґрунтовному науковому аналізі напрямів вдосконалення діяльності Національної поліції України в галузі інформаційних технологій з орієнтацією на європейський досвід, а також у розробленні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів поліції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан та проблеми використання органами та підрозділами Національної поліції України інформаційних технологій стало предметом уваги значної кількості науковців, серед яких Р.В. Білоус, В.І. Василичук, М.Г. Вербенський, Ю.В. Гнусов, О.В. Корнейко, І.М. Купранець, І.В. Манжай, А.В. Мовчан, В.В. Носов, Ю.Ю. Орлов, В.М. Струков, Е.В. Рижков, Д.Ю. Узлов, І.А. Федчак, В.І. Школьніков та інші дослідники.

Попри вагомий внесок зазначених науковців у дослідження застосування інформаційних технологій у практичній діяльності підрозділів Національної поліції, низка ключових аспектів залишається опрацьованою недостатньо, зокрема стосовно впровадження новітніх інформаційних технологій у сфері запобігання злочинності та розкриття кримінальних правопорушень з урахуванням кращих європейських практик. Така ситуація обумовлює формування наукової ніші для наступних досліджень, націлених на

імплементацию європейського досвіду цифрової трансформації поліцейської діяльності в Україні.

Метою наукової роботи є комплексне дослідження та обґрунтування напрямів удосконалення діяльності Національної поліції України у сфері застосування інформаційних технологій з урахуванням європейського досвіду, а також розроблення практичних рекомендацій щодо імплементції кращих європейських практик у вітчизняну правоохоронну систему.

Для досягнення вказаної мети поставлено такі **завдання**:

- здійснити комплексний аналіз теоретико-правових основ та нормативного забезпечення використання інформаційних технологій у діяльності підрозділів Національної поліції України з урахуванням європейських стандартів і практик;
- з'ясувати особливості практичного застосування інформаційних технологій, окреслити наявні можливості, притаманні їм обмеження та основні напрями подальшого розвитку в умовах цифрової трансформації та євроінтеграційних процесів України;
- оцінити сучасний стан інформаційно-аналітичного забезпечення органів та підрозділів Національної поліції України, виявити ключові організаційні проблеми;
- охарактеризувати існуючі та потенційні методики використання сучасних інформаційних технологій у профілактиці, виявленні та розкритті кримінальних правопорушень;
- дослідити та обґрунтувати напрями вдосконалення організаційно-правових засад застосування інформаційно-аналітичних систем у Національній поліції України з урахуванням кращих європейських практик у сфері інформаційних технологій.

Об'єкт дослідження – відносини у суспільстві, які формуються під час використання інформаційно-аналітичних систем в діяльності Національної поліції України.

Предмет дослідження – організаційно-правові основи впровадження та застосування інформаційних технологій у діяльності підрозділів Національної поліції України з орієнтацією на європейський досвід і рекомендації.

Наукова новизна полягає в подальшому розвитку наукового уявлення про особливості практичного застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності шляхом виокремлення та концептуалізації їхніх можливостей, обмежень і перспектив розвитку в умовах цифрової трансформації та євроінтеграційного курсу України.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціально-правові методи пізнання, зокрема діалектичний, системно-структурний, формально-юридичний, порівняльно-правовий, статистичний та методи аналізу й синтезу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання запропонованих рекомендацій органами та підрозділами Національної поліції України для вдосконалення процедур використання інформаційних технологій з урахуванням вимог цифрової трансформації та євроінтеграції.

РОЗДІЛ І.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

1.1. Сутність та завдання використання інформаційних технологій у діяльності органів правопорядку

Сучасний світ переживає нову потужну революцію, яка здатна докорінно змінити людське життя – характер праці й відпочинку, способи об'єднання в спільноти та навіть уявлення людей про самих себе.

На відміну від попередніх технологічних змін, заснованих переважно на використанні матерії та енергії, нинішня трансформація торкається нашого сприйняття часу, простору, відстані й знань. Її підґрунтям виступає бурхливий розвиток інформаційних технологій, спектр і напрями застосування яких фактично обмежуються лише людською творчістю.

Сьогодні вже очевидно, що інформаційний аспект людської діяльності переважає всі інші її форми та компоненти.

У сучасних умовах знання та інформація генерують нові знання, а їхні обсяги й вплив на розвиток суспільства стрімко зростають, подібно до «снігової кулі». Така динаміка висуває перед людством вимогу щодо створення нових механізмів і інструментів поширення та використання глобальних знань в інтересах подальшого прогресу, що є однією з ключових ознак інформаційного суспільства та суспільства знань.

Пошук оновленої моделі світового устрою, заснованої на глобалізації знань і наукових досягнень, зумовив перехід людства до нової стадії розвитку, пов'язаної з формуванням інформаційного суспільства та його вищої форми – суспільства знань. В епоху інформаційного суспільства людство отримує потужний інструментарій для консолідації зусиль у здобутті нових знань,

спрямованих на розв'язання глобальних проблем, сприяння сталому економічному зростанню та покращенню якості життя населення.

Становлення й утвердження інформаційного суспільства виступає однією з ключових характеристик XXI століття, адже саме в цих умовах стрімко розвиваються інформаційні та комунікаційні технології. Вони формують основу для ефективного використання знань з метою розв'язання найважливіших завдань управління та поглиблення демократизації суспільного життя.

Увійшовши в добу постіндустріальної цивілізації та ставши на шлях формування інформаційного суспільства, світова спільнота розробляє різноманітні моделі й підходи до його побудови, адаптуючи їх до власних історичних, культурних та економічних умов.

До основних рис та ознак інформаційного суспільства можна віднести таке:

1. Розбудова єдиного національного інформаційно-комунікаційного простору в структурі глобального інформаційного простору та повноцінна участь України в інформаційних і економічних інтеграційних процесах між регіонами, державами й народами.

2. Закріплення, а надалі й домінування інноваційних інформаційних технологій, засобів комп'ютерної техніки та телекомунікаційних систем, що застосовуються в усіх сферах суспільного життя.

3. Формування й розширення ринку інформації та знань як чинників виробництва поряд із ринками природних ресурсів, робочої сили та капіталу, перетворення інформаційних ресурсів на реальний драйвер соціально-економічного розвитку та повніше задоволення попиту на інформаційні продукти й послуги.

4. Стрімке підвищення ролі інформаційно-комунікаційної інфраструктури в функціонуванні та розвитку системи суспільного виробництва.

5. Зростання освітнього рівня населення та інтенсивний розвиток науково-технічної сфери й культурного розвитку завдяки розширенню можливостей обміну інформацією на всіх рівнях – міжнародному, національному та регіональному.

6. Формування ефективних механізмів забезпечення реалізації прав громадян та соціальних інститутів на вільний доступ до інформації, її поширення та використання як однієї з базових передумов розвитку демократії.

В умовах інформаційного суспільства відбуваються глибокі якісні перетворення в методології сучасної освіти: знання стають основою задоволення освітніх потреб і перетворюються на один із ключових факторів виробництва. Основа національної економіки зміщується в бік моделей, заснованих на інформації та знаннях, інтелектуальних інформаційних технологіях, а її розвиток забезпечується всебічно розвиненою особистістю. Такі зрушення в економіці зумовлюють потребу в нових формах освіти, високому рівні етичної компетентності та створенні інфраструктури, яка підтримує безперервне оновлення знань і навичок.

Поняття «інформаційне суспільство» утвердилося для позначення нової глобальної спільноти, у якій провідну роль відіграє інформація. Наразі універсального, загальновизнаного визначення інформаційного суспільства не сформульовано, хоча розуміння пов'язаних із ним проблем і кола завдань, що потребують розв'язання, істотно поглибилося. Нижче наведено деякі з найпоширеніших трактувань цього терміну.

Інформаційне суспільство – це такий тип суспільного устрою, у якому провідним видом діяльності стають створення та використання інформації, а сама інформація розглядається як головний ресурс суспільства.

Інформаційне суспільство – це такий тип суспільства, у якому забезпечено широкий доступ до глобальних джерел інформації та засобів її автоматизованої обробки.

Інформаційне суспільство – це якісно новий етап цивілізаційного розвитку, що характеризується домінуванням інформації й знань, зростанням питомої ваги інфокомунікацій, інформаційних продуктів і послуг у структурі ВВП і розбудовою глобального інформаційного простору. Подібний простір гарантує результативну інформаційну комунікацію, відкритий доступ до глобальних

інформаційних ресурсів і можливість повноцінного задоволення суспільних та особистісних запитів на інформаційні продукти й послуги.

Формування інформаційного суспільства можна розглядати як черговий етап еволюції людської цивілізації, який неможливий без розвитку процесів інформатизації. Інформатизація, у свою чергу, тісно пов'язана з розбудовою інформаційної індустрії. Під інформаційною індустрією розуміють сферу виробництва технічних засобів (комп'ютерів, персональних електронно-обчислювальних машин, телефонів, телексів, факсимільних апаратів, копіювальної техніки та інших пристроїв), а також програмного забезпечення, зокрема нових інформаційних технологій.

Процес інформатизації суспільства безпосередньо забезпечується й підтримується розвиненою інформаційною індустрією. Водночас інформатизація має й низку негативних аспектів.

До них, по-перше, належить втручання в особистий простір людини, що проявляється у вигляді небажаного електронного листа, нав'язливої реклами, поширення шкідливого програмного забезпечення.

По-друге, інформатизація породжує явище інформаційної кризи, коли надмірні обсяги даних ускладнюють їх осмислення та ефективне використання.

По-третє, якісне та кількісне вдосконалення інформаційного суспільства супроводжується ризиком відриву частини людей, надмірно занурених у цифрове середовище, від реального життя. Показовим є приклад Американського університету Вільямса Вуда, де викладачі занепокоєні тим, що студенти проводять занадто багато часу в Інтернеті, тому адміністрація запропонувала знижку на навчання тим, хто погодиться більше залучатися до офлайн-активностей. Для цього студент укладає договір з університетом, за яким протягом року відвідує культурні заходи закладу, отримуючи за це відповідні бали.

Інформаційні технології мають суттєве значення для сфери публічного управління, зокрема в діяльності органів і підрозділів поліції, і їх значення проявляється в кількох ключових вимірах:

1. Вони сприяють демократизації публічного управління, оскільки розширюють можливості громадян, а також інших фізичних і юридичних осіб долучатися до процесу ухвалення владних рішень.

2. Забезпечують вищий рівень відкритості та прозорості роботи органів влади, що веде до зростання довіри громадян і суспільства: інформація про діяльність суб'єктів владних повноважень поширюється швидше й стає доступнішою.

3. Сприяють зменшенню корупції серед службовців і посадових осіб завдяки скороченню безпосередніх контактів з ними та запровадженню автоматизованого ухвалення окремих управлінських рішень.

4. Дають змогу знизити кількість помилок у розрахунках, оцінюванні, плануванні й інших управлінських процесах за рахунок автоматизації частини управлінських функцій.

5. Забезпечують економію ресурсів (часових, фінансових, кадрових тощо) як для органів публічної влади, так і для фізичних та юридичних осіб.

Діджиталізація (цифрова трансформація) органів судової влади в Україні є ключовим етапом змін, що охоплює суди, правоохоронні органи та адвокатуру, і значною мірою була пришвидшена пандемією COVID-19 та повномасштабною агресією РФ проти України.

В рамках реформ у державі відбувається глибоке оновлення системи правоохоронних органів із переглядом їхніх завдань і функцій, що супроводжується реорганізацією існуючих структур та створенням нових інституцій, зокрема Національної поліції України, Бюро економічної безпеки та Державного бюро розслідувань.

У світовій практиці домінуючою тенденцією стає трансформація поліцейської діяльності від силової моделі до сервісної, яка формує новий формат роботи органів правопорядку XXI століття та орієнтується на підвищення рівня довіри громадян до правоохоронних структур.

11 травня 2023 року Президент України затвердив Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як складової сектору

безпеки й оборони України на 2023–2027 роки. П'ятий розділ цього Плану (із дев'яти) присвячено здійсненню комплексної цифрової трансформації [1].

Пункт п'ятий Плану окреслює низку важливих орієнтирів цифрової трансформації правоохоронної системи та прокуратури, які варто проаналізувати послідовно. Він зосереджений на стратегічному управлінні змінами, впровадженні інновацій, побудові електронних систем кримінального провадження та підвищенні ефективності через цифрові сервіси:

1. Цифрова трансформація, що здійснюється на засадах стратегічного управління.

Передбачається здійснення узгодженої поетапної цифрової трансформації органів правопорядку та прокуратури із застосуванням сучасних інструментів стратегічного управління, узгоджених із провідними практиками ЄС. Це має систематизувати застосування цифрових технологій в управлінні, усунути розрізненість рішень і сформулювати єдине бачення подальшого розвитку.

2. Застосування сучасних інформаційних технологій.

Окремий напрям пов'язаний з подальшим упровадженням у діяльність правоохоронних органів та прокуратури інноваційних технологічних рішень, які підвищують гнучкість операційних процесів. Під ІТ-рішеннями маються на увазі як спеціалізовані технічні засоби, так і програмні продукти для документообігу та управління, з перспективою розвитку власних національних розробок у сфері безпеки.

3. Електронна система управління кримінальними провадженнями.

Важливим елементом є поетапне створення й упровадження електронної системи управління кримінальними провадженнями, що передбачає оновлення й модернізацію обладнання, забезпечення сумісності ІТ-систем та їх безперервної роботи. Особливий акцент робиться на доступі всіх учасників кримінального процесу та інтегрованості, що має суттєво підвищити якість і керованість кримінального провадження.

4. Підвищення ефективності через цифрові сервіси.

Ще один напрям – підвищення результативності роботи правоохоронних органів шляхом забезпечення повноти й доступності інформації, а також створення й реалізація цифрових інструментів на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг. Поряд із тим наголошується, що в умовах воєнного стану повна відкритість інформації є неможливою з огляду на потреби національної безпеки, тому прозорість має поєднуватися з належним рівнем захисту даних.

5. Механізми забезпечення захисту персональних даних із дотриманням стандартів Європейського Союзу.

У цьому контексті планується реалізація заходів із гарантування безпеки та захисту персональних даних з урахуванням стандартів ЄС. Під європейськими правовими стандартами у сфері захисту персональних даних зазвичай мають на увазі найбільш узагальнені, міжнародно визнані фундаментальні принципи у сфері відносин, пов'язаних із обробкою таких даних. Формування цих стандартів відбувалося в межах діяльності ключових європейських інституцій, насамперед Ради Європи та Європейського Союзу [2].

Важливим компонентом права ЄС у сфері захисту приватного життя та прав людини, що також регламентує порядок передання персональних даних за межі територій країн Європейського Союзу та Європейської економічної зони з метою посилення контролю й гарантій громадян щодо їхніх персональних відомостей, є Загальний регламент про захист даних (General Data Protection Regulation, GDPR; Regulation (EU) 2016/679) , зокрема стаття 8(1) Хартії основних прав Європейського Союзу (General Data Protection Regulation, GDPR; Regulation (EU) 2016/679) [3]. У цьому зв'язку, щоб узгодити розроблювані та впроваджувані заходи безпеки зі стандартами ЄС, необхідно орієнтуватися на Критерії оцінки безпеки інформаційних технологій (Common Criteria for Information Technology Security Evaluation). Це міжнародний стандарт ISO/IEC 15408, призначений для сертифікації комп'ютерної безпеки, що дає змогу оцінювати системи за основними критеріями конфіденційності, цілісності та доступності [4].

6. Системи зв'язку та їх безпека.

Планується вдосконалення й запровадження більш захищених, гнучких, надійних, ефективних та сумісних систем комунікації між усіма правоохоронними органами й іншими екстреними службами, зокрема із використанням цифрового радіозв'язку й широкосмугової передачі даних. Такий напрям має стратегічну вагу для підвищення якості взаємодії між правоохоронними органами й може впроваджуватися на основі власних ІТ-рішень.

7. Автентифікація, біометрія та інноваційні технології.

Планується впровадження в усіх правоохоронних органах та органах прокуратури єдиної системи персональної автентифікації та біометричного зіставлення за результатами поетапного забезпечення її узгодженості з європейськими системами. Передбачається активне використання блокчейн-технологій, штучного інтелекту, хмарних обчислень та інших сучасних інформаційних технологій у процесі досудового розслідування, обробки інформації й здійснення аналітичної діяльності, що має підняти захист персоналізованих даних на якісно новий рівень, але водночас потребує обережного підходу до ризиків, пов'язаних із «публічними хмарами», тому доцільним є використання «приватних хмар» із захищеними каналами синхронізації.

8. Оновлення процесів та обмін даними з ЄС.

Окремим завданням є цифровізація операційних процесів із використанням ІТ-систем, які здатні обмінюватися даними з установами ЄС відповідно до їхніх стандартів. Для цього необхідно детально проаналізувати європейські вимоги до форматів і протоколів обміну, а також уважно підійти до вибору чи розроблення таких систем, аби вони відповідали нормативам ЄС і забезпечували безперебійну інтеграцію.

9. Спільне користування державними реєстрами.

Ще одним важливим напрямом є надання правоохоронним органам можливості безпосереднього доступу до інформаційних ресурсів,

адміністратором яких є інші органи державної влади та місцевого самоврядування. Такі можливості для правоохоронних органів потребують ретельного планування й упровадження комплексних заходів для забезпечення належного рівня безпеки, конфіденційності та повної відповідності чинним нормам законодавства [1].

1.2. Європейські стратегії цифрової модернізації органів поліції

Цифровізацію судової системи як процес розвитку та послідовного вдосконалення інститутів правосуддя, а також як чинник європеїзації судового адміністрування, можна пов'язати з низкою загальних тенденцій.

По-перше, це забезпечення взаємопов'язаності баз даних, сформованих на різних пристроях, що створює уніфікований інформаційний простір для органів правопорядку.

По-друге, автоматизація діловодства, централізоване зберігання документів і налагоджений обмін інформацією між судами різних рівнів та юрисдикцій.

По-третє, запровадження нових форматів обміну документами й надання судових послуг, які виступають зручною альтернативою традиційним процедурам.

По-четверте, поява реальної можливості й потреби опрацьовувати великі масиви даних.

Цифровізація судової системи безпосередньо зумовлений процесами євроінтеграції. Політика Європейського Союзу в цій сфері відображена у Стратегії Єдиного цифрового ринку 2015 року, що окреслює ключові цілі цифрового розвитку.

Йдеться, зокрема, про:

- розширення можливостей громадян і бізнесу щодо користування цифровими товарами та послугами;
- формування умов, за яких електронні (цифрові) сервіси можуть динамічно розвиватися;

- забезпечення функціонування високошвидкісної, безпечної та надійної цифрової інфраструктури;
- формування адекватних регуляторних умов для цифрової сфери;
- визнання цифрових технологій рушійною силою економічного зростання та суспільного розвитку.

У цифровій політиці ЄС важливу роль відіграє програма «Європа, пристосована до цифрової ери», у межах якої ухвалюється значна кількість законодавчих ініціатив, спрямованих на реагування на виклики та реалізацію можливостей Четвертої промислової революції. У межах цієї ініціативи Європейська Комісія у 2021 році презентувала бачення цифрової трансформації Європи до 2030 року (інша відома назва «Цифрове десятиліття Європи»). Це бачення ґрунтується на чотирьох базових складових: розвиток цифрових навичок, цифрове урядування, цифрова трансформація бізнесу та модернізація цифрової інфраструктури.

Сучасні демократичні стандарти європейських держав мають ключовий вплив на оновлення правової системи України та підвищення ефективності діяльності органів і підрозділів Національної поліції. У цьому контексті цілком закономірною є тенденція переплетіння національних інтересів із цілями інтеграційних об'єднань та міжнародної спільноти, що посилює взаємопроникнення національного, регіонального й міжнародного права. На думку К. Ходаківської та В. Череватюк, євроінтеграція України означає поступове наближення до ЄС у політичній, економічній та соціальній площинах, що передбачає імплементацію європейських стандартів, зокрема у сфері прав людини. Водночас Європейський Союз впливає на реалізацію прав людини в Україні через Угоду про асоціацію, яка є складовою національного законодавства й підлягає моніторингу за 24 напрямками, серед яких ключове місце посідають права людини. Важливо й те, що глибина інтеграції та темпи виконання зобов'язань можуть істотно відрізнятися залежно від конкретного сектору, а очікувані результати мають різний часовий горизонт [21].

Сучасна Україна беззаперечно вибудовує своє майбутнє на засадах європейських демократичних цінностей, остаточно дистанціюючись від радянського минулого. Інтегруючись у правовий та політичний простір ЄС, держава спільно з європейською спільнотою формує спільне майбутнє континенту, забезпечуючи власний суверенний розвиток і поступове входження до кола високо розвинених постіндустріальних країн Європи та світу [22]. У свою чергу, це зумовлює потребу в якісному нормотворенні, підвищенні правової культури населення та прискоренні гармонізації національного законодавства з правом ЄС, зокрема через запозичення позитивного досвіду організації роботи правоохоронних органів, насамперед поліції.

Науковці підкреслюють, що будь-які реформи, зокрема трансформація правоохоронної системи, здійснюються з урахуванням міжнародного досвіду та загальновизнаних стандартів. Особливої ваги це набуває в ситуації, коли для України ключовою є вимога відповідності національного законодавства, передусім у галузі захисту прав людини відповідно до високих стандартів ЄС. У цьому контексті Національна поліція України розвиває співпрацю як з правоохоронними органами інших держав, так і з профільними міжнародними організаціями. Поліцейське партнерство в умовах інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом стає особливо важливим, що зумовлює не лише потребу об'єднання зусиль з метою більш ефективного використання потенціалу міжнародного співробітництва, а й потребу в узгоджених на національному й міжнародному рівнях кроках щодо вдосконалення правового регулювання [22, с. 334].

Сучасна держава, що декларує себе демократичною, соціальною та правовою, має обов'язок забезпечувати відповідність свого законодавства загальновизнаним стандартам у галузі захисту прав людини, а також побудова системи забезпечення публічної безпеки й порядку має приносити максимальну користь суспільству та окремій особі. Такі процеси сьогодні неможливі без урахування й упровадження зарубіжного досвіду в організації ефективного розподілу ресурсів, використання передових інструментів і методів діяльності

поліції та потребують напрацювання інноваційних концептуальних підходів до виконання службових обов'язків. У цьому контексті особливої ваги набуває імплементація кращих практик країн Європейського Союзу в управлінні національними правоохоронними структурами.

Водночас необхідно чітко визначити межі й формат можливого впровадження європейського досвіду у сферу національного регулювання правоохоронної діяльності: чи доцільно Україні, спираючись на практику конкретної держави ЄС, повністю відтворювати її модель правового регулювання поліції, наскільки це реально на практиці, з якими труднощами можна зіткнутися, а також чи не суперечитиме таке запозичення українським історичним особливостям, ментальності та традиціям державотворення.

Хоча Україна вже запровадила низку нормативно-правових актів, узгоджених із європейськими стандартами у сфері прав людини, реальний ефект їх дії обумовлюється не лише прогресивністю закріплених положень, а й ступенем їх належної реалізації на практиці. Висока ефективність забезпечується тільки за умови сформованої правової культури не обмеженою колом державних службовців, а усього населення, адже євроінтеграція передбачає й зміну ментальності порівняно з радянською моделлю. Українська держава має відповідати новим світоглядним орієнтирам – відповідальності, взаємній повазі, повазі до права та людської гідності, причому «бути європейцем» означає не лише оновити закони, а й неухильно їх дотримуватися.

Попри повномасштабну агресію, Україна послідовно реформує правову систему, прагнучи сформувати таку соціальну, демократичну й правову державу, яка зможе органічно інтегруватися до Європейського Союзу. Добре відомо, що практична реалізація прав людини є базовим критерієм оцінки рівня демократичного розвитку будь-якої країни, тому модернізація правової системи, приведення регулювання правоохоронної діяльності у відповідність до сучасних вимог та удосконалення механізмів гарантування прав людини з орієнтацією на досвід розвинених держав є життєво необхідними завданнями [23, с. 49].

Питання правового регулювання діяльності органів Національної поліції України після ухвалення чинного Закону України «Про Національну поліцію» були предметом наукових досліджень багатьох учених. Зокрема, значний інтерес становить аналіз цього Закону, прийнятого у 2015 році, на відповідність стандартам підзвітності поліції, викладеним у «Керівництві ОБСЄ щодо демократичних основ поліцейської діяльності» 2008 року, який у 2017 році здійснив О. Бандурка. Дослідник виокремив низку проблем регулювання підзвітності поліції у Спеціальному законі, що залишаються актуальними й досі, оскільки до Розділу VIII, який врегульовує відповідні питання, у 2022 році було внесено лише одну поправку, якою на час дії воєнного стану фактично призупинено здійснення громадського контролю за діяльністю поліції (стаття 90-1):

1) відсутньо чітко визначена періодичність оприлюднення інформації про діяльність поліції, так само як і відповідальність за невиконання цих обов'язків. При цьому щорічні звіти мають готувати й публікувати не лише керівники територіальних органів, а й Голова Національної поліції України;

2) наголос робиться переважно на досягненні статистичних показників, що стимулює «гонитву за цифрами», а не зосередженість на реальних результатах роботи щодо запобігання, попередження та протидії правопорушенням і притягнення винних до відповідальності;

3) поза чітким правовим регулюванням залишаються питання дисциплінарної відповідальності поліцейських і механізми громадського контролю в цій сфері: стаття 90 Закону проголошує можливість залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських, проте конкретні процедури та форми такого залучення досі не визначені [24, с. 330].

Науковці М. Будзинський та О. Камишанський серед ключових проблем упровадження міжнародних стандартів діяльності поліції в Україні виокремлюють відсутність ратифікації низки міжнародних документів, які такі стандарти безпосередньо встановлюють. До таких актів належать, зокрема, Декларація про поліцію, ухвалена 8 травня 1979 року Парламентською

Асамблеєю Ради Європи (резолюція № 690 (1979)), Кодекс поведінки посадових осіб із підтримання правопорядку, затверджений 17 грудня 1979 року резолюцією Генеральної Асамблеї ООН № 34/169, а також Європейський кодекс поліцейської етики, прийнятий 19 вересня 2001 року Комітетом міністрів Ради Європи. На переконання зазначених дослідників, надання Верховною Радою України згоди на обов'язковість цих актів сприятиме більш швидкому впровадженню європейських стандартів у практичну діяльність національних правоохоронних органів [25, с. 187; 26, с. 79].

Дослідник А. Мовчан акцентує увагу ще на одній важливій проблемі застосування європейського та світового досвіду в діяльності української поліції під час судового розгляду та досудового розслідування кримінальних проваджень, оперативно-розшукової діяльності. Мова іде про недостатній рівень якісного, своєчасного й повного інформаційно-аналітичного забезпечення цієї діяльності, а також про брак широкого використання сучасних інформаційних і аналітичних технологій, що дають змогу обробляти дані з відкритих джерел і спеціалізованих автоматизованих інформаційних систем.

Застосування методик кримінального аналізу та побудова роботи на основі аналітики за моделлю поліцейської діяльності, керованої аналітикою (на англ. Intelligence-Led Policing), у провідних країнах світу вже є звичайною практикою, тоді як в Україні цей підхід досі не реалізований у повному обсязі.

На думку дослідника, має місце ряд питань, що вимагають першочергового вирішення в контексті розвитку аналітичного напрямку в діяльності поліції.

По-перше, це забезпечення аналітиків спеціалізованим програмним забезпеченням для проведення повноцінного аналізу даних.

По-друге, необхідне створення захищеної мережі для організації електронного обміну інформацією.

По-третє, важливим завданням є розбудова ІТ-системи, що забезпечуватиме збирання та обробку оперативно-аналітичної інформації [27, с. 18; 28].

Процес реформування Національної поліції України, як слушно підкреслює професорка Л. Ніколенко, виступає невід'ємною частиною демократизації

суспільного життя та становлення правової держави, оскільки зміни, що вже відбулися, і подальше вдосконалення діяльності поліції орієнтовані на впровадження європейських стандартів і загальновизнаних міжнародних принципів поліцейської діяльності. Попри те, що положення українського законодавства загалом корелюють із відповідними вимогами міжнародних стандартів щодо засад функціонування поліції, а у правовому полі вже відбулися важливі позитивні зрушення, дослідниця наголошує на необхідності подальшого, безперервного удосконалення вітчизняного законодавства в цій сфері [29, с. 23].

Важливим виміром проблем реформування поліції є ментальний чинник. Тривале функціонування правоохоронних органів у межах радянської моделі, а згодом – у формі міліції часів незалежності України, суттєво вплинуло на самосвідомість працівників, а також на специфіку їхніх відносин із суспільством у цілому. Дослідниця І. Костенко слушно наголошує, що відповідно до вимог ЄС новостворена поліція мала пройти глибоку трансформацію: відмовитися від «силової» моделі на користь «сервісної», тобто перейти від репресивної, відчуженої від суспільства структури, що ґрунтується на примусі, до демократичної європейської моделі, заснованої на демілітаризації, служінні, захисті прав і свобод громадян та наданні якісних послуг у сфері правоохоронної діяльності [30, с. 126].

Період широкомасштабного збройного нападу РФ на Україну істотно ускладнив функціонування держави, зокрема й правоохоронної системи, на яку в цих екстремальних умовах покладено надскладні завдання не лише щодо підтримання правопорядку та гарантування прав людини, а також подолання корупційних проявів у самих правоохоронних органах.

Професор В. Шевчук наголошує, що навіть в умовах воєнного стану, у світлі наближення до європейських стандартів поліцейської діяльності, має особливе значення неухильне дотримання міжнародних принципів і стандартів у сфері запобігання та протидії корупції, адаптуючи європейський і світовий досвід з урахуванням національних традицій, звичаїв і ментальних особливостей, адже

характер корупції в Україні суттєво відрізняється від багатьох інших держав. Україна відіграє провідну роль у міжвідомчому узгодженні міжнародної співпраці у сфері запобігання та протидії корупції, однак, як підкреслює науковець, надзвичайно гостро постає проблема належного забезпечення правоохоронних органів відповідними ресурсами, технічними засобами та якісними програмами підготовки, зокрема криміналістичного й кримінально-процесуального профілю [31, с. 82].

Право на справедливий захист належить до фундаментальних прав людини, і його первинним елементом виступає право на судовий захист як громадянське право, що гарантує можливість звернення до суду для відновлення порушених прав та інтересів. Незалежні й безсторонні суди мають відігравати провідну роль у гарантуванні реалізації цих прав, розглядаючи спори, тлумачення норми права та притягуючи органи влади до відповідальності у разі їх порушення [32, с. 81].

Другим складником права на справедливий захист є прозора й ефективна робота правоохоронних органів, насамперед поліції, що обумовлює необхідність постійного вдосконалення механізмів охорони прав і свобод людини в державі.

Держава та суспільство мають бути максимально зацікавлені в повному забезпеченні цих прав, оскільки це важливо не тільки для кожної людини, але й для формування гідних умов життя всього суспільства та загального поліпшення його стану, що набуває особливої ваги в нинішній складний для України період [33, с. 24].

Скоординована й результативна робота правоохоронних органів України становить одну з визначальних передумов стабілізації держави та її успішного входження до Європейського Союзу. Водночас серед проблем у сфері забезпечення прав людини, зокрема соціальних, слід відзначити, що нормативно-правові акти не завжди передбачають чіткі механізми їх реалізації та захисту, хоча саме наявність таких механізмів є необхідною передумовою формування суспільства з високим рівнем демократичних стандартів, яке гарантує права людини та сприяє економічному й соціальному розвитку.

Окремі положення Закону України «Про Національну поліцію», що регулюють діяльність поліції у сфері захисту прав і свобод громадян, потребують подальшого доопрацювання з метою приведення їх у відповідність із сучасними політико-правовими та соціально-економічними умовами.

Для вступу до ЄС Україна, як підкреслює О. Макеєва, має відповідати низці критеріїв, серед яких одне з провідних місць посідає гарантування та захист прав людини. Це зумовлює потребу в глибокому реформуванні правоохоронної системи, гарантуванні свободи діяльності засобів масової інформації та всебічному сприянні розвитку громадянського суспільства.

Однією з наявних проблем є те, що на конституційному рівні недостатньо повно врегульовано правові засади взаємодії між інститутами громадянського суспільства та органами публічної влади. Ефективною моделлю співвідношення цих інститутів має стати відкрите партнерство і досягнення консенсусу, що передбачає постійний діалог, залучення громадськості до ухвалення рішень та взаємну відповідальність держави й суспільства [34, с. 114].

На думку науковців О. Прокопенка, Д. Булатіна та Р. Кушніренка, формування державою засад забезпечення публічної безпеки та порядку є складним, багаторівневим і тривалим процесом. Вони підкреслюють, що він передбачає оновлення та вдосконалення національного законодавства, а також упровадження іноземного досвіду в організацію методів, інструментів і засобів роботи органів та підрозділів Національної поліції України. Особливу увагу, на їх переконання, слід приділяти виробленню сучасних концептуальних моделей реалізації правоохоронної функції, у тому числі шляхом аналізу та адаптації практик держав ЄС з організації роботи національних правоохоронних структур [35].

Трансформація поліції в умовах євроінтеграційних процесів, як зазначає О. Юшкевич, стало можливим завдяки чіткій правовій регламентації, що дало змогу кардинально оновити систему органів внутрішніх справ, запровадити нову модель поліції на всій території України та сформувати патрульну поліцію. Ключовим нововведенням стало формування «антиконфліктних підрозділів» –

так званої поліції діалогу, на яку покладено обов'язки зі сприяння проведенню масових заходів, забезпечення реалізації права на мирні зібрання, підтримання постійної комунікації з їх учасниками, недопущення конфронтацій і сприяння зниженню напруженості. Також було сформовано тактичну поліцію, яка відповідає за здійснення превентивних заходів під час забезпечення публічної безпеки та порядку, насамперед у ході масових акцій та зібрань, включно з деескалацією можливих конфліктів у таких ситуаціях. Вчена наголошує, що Закон України «Про Національну поліцію» вводить новий для України принцип партнерської співпраці поліції з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями, яка має бути орієнтована на задоволення їхніх потреб, при цьому рівень довіри громадян до поліції визначено базовим критерієм оцінювання результативності діяльності її органів і підрозділів (частина третя статті 11 цього Закону) [36, с. 34].

Європейська інтеграція безумовно сприяє наближенню національного законодавства України до міжнародних стандартів, формуючи більш відкриту та людиноцентричну систему державного управління, у тому числі в сфері функціонування правоохоронних органів. На результативність захисту прав людини в Україні, серед іншого, впливають наявність політичної волі, ступінь розвиненості інститутів громадянського суспільства та спроможність правоохоронної системи ефективно виконувати свої функції [1, с. 155–157]. Далі увага зосереджується на проблематиці запозичення європейського досвіду підвищення ефективності роботи сучасної поліції. Це зумовлює потребу в аналізі окремих аспектів діяльності поліцейських органів провідних європейських країн із високим рівнем демократичного розвитку.

Висновки до розділу 1.

Євроінтеграційний курс України обумовлює необхідність глибокого оновлення правоохоронної системи, насамперед поліції, з метою приведення її діяльності у відповідність до європейських стандартів. Це передбачає адаптацію

національного законодавства, зміну основних акцентів у діяльності правоохоронних органів і зміну політико-правового менталітету.

Серед основних перешкод упровадження європейських підходів у роботу української поліції й надалі залишаються недостатня врегульованість механізмів громадського контролю, відсутність ратифікації частини важливих міжнародних актів, потреба в посиленні інформаційно-аналітичного забезпечення та необхідність відмови від домінування «силової» моделі на користь «сервісної».

Попри досягнутий прогрес, зокрема прийняття Закону України «Про Національну поліцію» та впровадження нових форматів поліцейської роботи, усе ще існує потреба подальшого оновлення правового регулювання для ефективного забезпечення прав і свобод громадян, підвищення відкритості діяльності поліції та поглиблення її співпраці з громадськістю.

Особливого значення набуває посилення спроможності патрульної поліції та поліції діалогу, упровадження сучасних інформаційних технологій, удосконалення методів аналітичної діяльності й антикорупційних інструментів, а також забезпечення належного матеріально-технічного рівня та укомплектованості кадрами правоохоронних органів у умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ II.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

2.1. Стан інформаційного забезпечення органів Національної поліції України

Єдина інформаційна система функціонує в системі Міністерства внутрішніх справ України. Це комплексна інформаційна система, яка безпосередньо забезпечує виконання повноважень її суб'єктами, надає їм необхідну інформаційну підтримку та супроводжує ключові напрями їхньої діяльності. Вона є комплексом взаємопов'язаних функціональних підсистем, сервісів, програмно-інформаційних комплексів, а також програмно-технічних і технічних засобів електронної комунікації. Система забезпечує узгоджену інтеграцію та функціонування електронних інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС, здійснює оброблення й захист даних, а також підтримує внутрішній і зовнішній інформаційний обмін через спеціалізовані функції своїх функціональних підсистем [5].

Функції та завдання ЄІС МВС передбачені в Положенні [5].

У діяльності з інформаційно-аналітичного забезпечення в Національній поліції України ключове значення мають процеси збору, обробки, зберігання та передавання інформації, оскільки:

1) інформаційно-аналітична діяльність дає змогу об'єднати дані в єдину картину того, що відбувається, а також прогнозувати вплив різних факторів, структур і груп інтересів у перспективі.;

2) аналітична діяльність надає інформаційну підтримку всіх етапів управлінського циклу – від підготовки та ухвалення рішень до контролю за виконанням цих рішень;

3) інформаційно-аналітична робота підтримує такі етапи функціонування системи управління: визначення та аналіз проблем; підготовку управлінських

рішень; прийняття управлінських рішень; контроль за виконанням управлінських рішень; оцінку ефективності управлінських рішень.

Інформаційно-аналітична робота є важливим компонентом діяльності управлінського персоналу і є ключовою передумовою для ухвалення результативних управлінських рішень.

Функціональними підсистемами ЄІС МВС України є:

1. Національна система біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Функціонування національної системи забезпечує Державна міграційна служба, яка виступає її розпорядником, тоді як функції адміністратора національної системи виконує адміністратор Єдиного державного демографічного реєстру [6].

2. Інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України».

Інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» призначена для:

1) створення та наповнення інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС;

2) опрацювання даних, що створюються за результатами діяльності підрозділів НПУ;

3) аналітичне опрацювання даних, отриманих із автоматизованих фото- та відеозасобів;

4) забезпечення оперативного доступу до інформаційних ресурсів ЄІС МВС;

5) створення інтерфейсів і забезпечення функціонування вебсервісів, що використовуються для інформаційної взаємодії підрозділів поліції з іншими державними органами, правоохоронними структурами іноземних держав та міжнародними організаціями;

6) здійснення пошукових та аналітичних операцій з використанням відомостей із баз даних поліції, МВС та інших органів державної влади чи

місцевого самоврядування в межах службових повноважень, з урахуванням установлених рівнів доступу та регламенту;

7) використання програмних модулів геоінформаційних систем для відображення інформації у форматі електронних карт з автоматичним оновленням вигляду об'єкта залежно від зміни його параметрів, масштабу чи ступеня деталізації картографічних даних;

8) оптимізація та цифровізація процесів керування силами й засобами поліції;

9) налагодження електронного документообігу в підрозділах поліції та обміну електронними документами з МВС;

10) здійснення комплексного захисту інформації та диференціації прав доступу до відомостей, що зберігаються в базах даних системи ІПП [7].

3. Єдиний державний реєстр транспортних засобів.

Наказом МВС України від 06.11.2020 року № 779 затверджено «Порядок ведення Єдиного державного реєстру транспортних засобів» [8].

4. Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Держателем Реєстру виступає Міністерство внутрішніх справ України, яке організовує забезпечення його функціонування та здійснює контроль за дотриманням установлених вимог щодо ведення Реєстру [9].

5. Система фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі [10].

7. Інтегрована міжвідомча інформаційно-комунікаційна система щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон [11].

8. Інформаційно-комунікаційна система прикордонного контролю “Гарт-1” [12].

9. Інформаційно-комунікаційна система І12 [13].

10. Електронний реєстр геномної інформації людини.

Геномна інформація людини обробляється в Електронному реєстрі з метою:

- 1) встановлення осіб, причетних до вчинення кримінального правопорушення;
- 2) розшуку осіб, місцезнаходження яких невідоме;
- 3) встановлення особи невідомих трупів людей, їхніх останків і фрагментів тіла;
- 4) встановлення особи людей, які через стан здоров'я, вік чи інші обставини не можуть повідомити відомості про себе [14].

11. Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин [15].

12. Єдиний реєстр зброї.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10.01.2022 № 2 затверджено «Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» ЄІС МВС» відповідно до якого основними завданнями ЄРЗ є автоматизація робочих процесів користувачів до рівня стандартних операційних процедур і створення автоматизованих робочих місць, а також забезпечення формування, збереження, спільного використання та верифікації інформації, що міститься в ЄРЗ [16].

13. Система управління силами та засобами цивільного захисту.

СУСЗ забезпечує формування, зберігання, спільне використання та верифікацію інформаційних ресурсів системи її суб'єктами та користувачами [17].

14. Інші системи, реєстри та бази (банки) даних, що створюються суб'єктами ЄІС МВС у процесі здійснення ними своїх владних повноважень.

Наприклад, наказом МВС України від 20.10.2017 № 870 затверджено «Положення про автоматизовану інформаційну систему оперативного призначення ЄІС МВС» [18].

Наразі працівники Національної поліції України використовують низку інформаційних ресурсів, відомості з яких забезпечують щоденне функціонування органів (установ, закладів) поліції у сфері кадрових, фінансових, управлінських процесів та документообігу, приділяючи особливу увагу підвищенню результативності протидії злочинності.

Наприклад, інформаційними підсистемами ІПНП є:

1. ІП «АРМ 102», ІП «ЦУНАМІ» – інформаційно-програмний комплекс призначений для управління силами та засобами органів поліції.

Ця підсистема забезпечує управління нарядами поліції для оперативного реагування в режимі реального часу на заяви та повідомлення про кримінальні й адміністративні правопорушення, а також інші події.

Інформаційно-програмний комплекс здійснює облік викликів на лінію «102» через комунікаційні мережі, забезпечує приймання, фіксацію, опрацювання та реєстрацію повідомлень про правопорушення й інші події, а також передає ці відомості відповідним оперативно-диспетчерським службам для організації реагування.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357 «Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 15.05.2020 за № 443/34726.

2. ІП «Єдиний облік» – інформація про заяви та повідомлення щодо кримінальних правопорушень та інших подій, що надходять від фізичних або юридичних осіб, а саме:

1) заяви та повідомлення: інформацію про заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення та інші події, які надходять до органів поліції;

2) рапорти поліцейських: відомості про обставини, самостійно виявлені поліцейськими, які свідчать про кримінальні правопорушення;

3) особи, які зверталися до органів поліції: дані про фізичних або юридичних осіб, які звернулися до органів поліції із заявами та повідомленнями про кримінальні правопорушення та інші події;

4) підозрювані особи: інформацію про осіб, затриманих під час вчинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення, або безпосередньо після його вчинення;

5) предмети посягання: відомості про речі, документи та майно, які стали об'єктом посягання, були вилучені, виявлені, втрачені, добровільно здані або використовувалися як знаряддя чи засіб вчинення правопорушення.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України № 508 від 14.06.2019 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 04.07.2019 за № 739/33710; наказ МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєстрований в Мін'юсті 05.05.2019 за № 223/33194.

3. ІІ «Кримінальне провадження» містить відомості про кримінальні правопорушення та осіб, які їх вчинили або підозрюються у їхньому вчиненні, а також про досудове розслідування, яке здійснюється слідчими органів поліції.

Нормативне врегулювання: наказ Офіса Генерального прокурора, МВС України від 22.11.2021 № 371/846 «Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України»; наказ Генерального прокурора від 30 червня 2020 року № 298 «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення»; введено в тестову експлуатацію дорученням НПУ від 04.06.2021 № 6945/01/27-2021 «Про введення в дослідну експлуатацію програмного забезпечення, призначеного для формування централізованого обліку відомостей про виявлені кримінальні правопорушення, або провадження за якими здійснюється працівниками підрозділів поліції».

4. ІІ «Адмінпрактика» містить відомості щодо адміністративних правопорушень та осіб, які їх вчинили, а також результатів розгляду цих правопорушень компетентними органами.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України №595 від 04.07.2016 «Про затвердження Інструкції з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень», зареєстрований в Мін'юсті 28.07.2016 за № 1059/29189.

5. ІП «Розшук» містить відомості про безвісно зниклих, осіб, що підозрюються або обвинувачуються, а також осіб, які ухиляються від виконання покарання або не з'являються для відбування призначеного судом вироку.

Нормативне врегулювання: пп. 3, 4, 5 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію».

6. ІП «Гарпун» містить відомості про ТЗ та державні номерні знаки ТЗ, що знаходяться в розшуку в межах проваджень (кримінального, адміністративного, виконавчого) або оперативно-розшукової справи, на підставі ухвали слідчого судді або суду.

Нормативне врегулювання: пп. 14, ч.1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 13.06.2018 № 497 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 06.07.2018 за № 787/32239; робочий проєкт «Інформаційна підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»; введено у промислову експлуатацію наказом НПУ від 11.03.2019 № 217 «Про введення в експлуатацію інформаційної підсистеми «Гарпун»; доручення НПУ від 19.04.2019 №4624/01/27-2019 «Про запровадження в експлуатацію програмного модуля аналітичної обробки інформації про розшук транспортного засобу».

7. ІП «ДТП» – відомості про дорожньо-транспортні пригоди, що сталися на території України, осіб, які скоїли ДТП, транспортні засоби, та місце зіткнення.

Нормативне врегулювання: наказ МВС № 533 від 15.07.2020 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Дорожньо-транспортна пригода» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 31.07.2020 за № 726/35009.

8. ІП «Виконавче провадження» – постанови державних та приватних виконавців про розшук/припинення транспортного засобу боржника, встановлення/скасування тимчасового обмеження боржника в праві користування зброєю та керуванні транспортними засобами.

Нормативне врегулювання: наказ МВС та Мін'юсту від 30.01.2018 № 64/261/5 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України та органів і осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», зареєстрований в Мін'юсті від 05.02.2018 за № 140/31592.

9. ІП «Облік відеокамер» – відомості про відеокамери, які розміщені на території України (місце розташування, власник, час збереження інформації, тощо).

Нормативне врегулювання: введено в тестову експлуатацію наказом НПУ від 08.06.2021 № 487.

10. ІП «Адмінпрактика-штрафи» – відомості про сплату штрафів за вчинені адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію (аналітичний модуль ІП «Адмінпрактика») дорученням НПУ від 20.07.2016 № 7914/01/46-2016 «Про впорядкування автоматизованого обліку адміністративних правопорушень, у тому числі бланкової продукції, протоколів та постанов, та дорожньо-транспортних пригод».

11. ІП «Склад» – облік бланкової продукції.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію (аналітичний модуль ІП «Адмінпрактика») дорученням НПУ від 20.07.2016 № 7914/01/46-2016 «Про впорядкування автоматизованого обліку адміністративних правопорушень, у тому числі бланкової продукції, протоколів та постанов, та дорожньо-транспортних пригод».

12. ІП «HotLine» – телефонна лінія довіри НПУ (повідомлення про протиправні дії поліцейських, отримання відомостей щодо первинної реєстрації

в органах поліції звернень, поданих через call-центр, а також надання довідкової інформації).

Нормативне врегулювання: пункт 3 ст. 25 Закону «Про Національну поліцію».

13. ІП «Зареєстрована зброя» – відомості про зброю, що перебуває у власності фізичних та юридичних осіб і зареєстрована в підрозділах дозвільної системи.

Нормативне врегулювання: пп. 16 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 21.08.1998 № 622 (зі змінами) «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», зареєстрований в Мін'юсті 07.10.1998 за № 637/3077; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 05.04.2018 № 342.

14. ІП «Пізнання» містить інформацію про безвісно зниклих осіб, осіб, підозрюваних чи обвинувачених у вчиненні правопорушень, підсудних, які ухиляються від виконання вироку або покарання, а також про невпізнані трупи та осіб, які через стан здоров'я або вік не можуть повідомити дані про себе. Проведення в автоматизованому режимі пошукових і пізнавальних заходів з метою розшуку та ідентифікації осіб (трупів).

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 17.05.2019 № 474.

15. ІП «Кримінальна зброя» містить відомості щодо зброї та її деталей, які були викрадені, втрачені, вилучені, знайдені або добровільно здані, у тому числі та, що незаконно зберігалася.

Нормативне врегулювання: пп. 17 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 14.06.2019 № 508 «Про затвердження Інструкції з

формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 04.07.2019 за № 739/33710; наказ МВС України від 31.05.1993 № 314 «Про затвердження Інструкції про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї», зареєстрований в Мін'юсті 12.08.1993 за № 106; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 05.04.2018 № 342.

16. ІП «Особа» – облік відомостей щодо осіб, які вчинили правопорушення, зокрема й тих осіб, стосовно яких працівники поліції проводять профілактичні заходи.

Нормативне врегулювання: пп. 1,2 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 28.07.2017 № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції», зареєстрований в Мін'юсті 21.08.2017 за № 1041/30909; наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 07.06.2018 за № 686/32138; наказ МВС України від 25.02.2019 № 124 «Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 18.03.2019 за № 270/33241; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 12.06.2018 №584.

17. ІП «Річ» – відомості про викрадені, вилучені речі, цінності та інше майно, що має характерні ознаки для ідентифікації.

Нормативне врегулювання: пп. 11, 13 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 14.06.2019 № 508 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної

поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 04.07.2019 за № 739/33710; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 12.06.2018 № 586.

18. ІП «Custody Records» – процедура реєстрації, формування, накопичення, ведення обліку та пошуку відомостей про факти затримання, доставлення, встановлення особи, документування й опитування затриманих у органах (підрозділах) поліції та ізоляторах тимчасового тримання.

Нормативне врегулювання: введено в тестову експлуатацію наказом НПУ від 28.12.2020 № 1041 «Про впровадження пілотного проекту «Інформаційна підсистема «CustodyRecords» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

19. ІП « ITT Custody Records» – відомості про роботу ізолятора тимчасового тримання, а також утримуваних в ІТТ осіб.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 25.03.2016 № 3173/01/37-2016 «Про випробовування та впровадження в тестову експлуатацію інформаційної підсистеми «ІТТ» у складі інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»; введено в тестову експлуатацію дорученням НПУ від 25.03.2016 № 3173/01/37-2016.

20. ІП «Викрадені (втрачені) документи» – відомості про втрачені або викрадені документи за зверненням громадян.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України від 14.06.2019 № 508 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 04.07.2019 за № 739/33710; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 12.06.2018 № 585.

21. ІП «Корупція» – відомості про адміністративні та кримінальні корупційні правопорушення, у тому числі інформацію про результати судового розгляду таких правопорушень, а також дані про осіб, які їх скоїли.

Нормативне врегулювання: наказ ГПУ, МВС, СБУ, МДЗУ, МОУ, ДСАУ від 22.04.2013 № 52/394/172/71/268/60 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень».

22. ІІ «Атріум» – відомості зі сповіщення за формою, встановленою додатком 8 до Порядку взаємодії установ виконання покарань, органів пробачії та суб'єктів соціального патронажу щодо підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження чи позбавлення волі на певний строк, затвердженого наказом Мінсоцполітики, МОЗ та МВС України від 03.04.2018 № 974/5/467/609/280, зареєстрованого в Мін'юсті 05.04.2018 за № 408/31860, містять таку інформацію:

- прізвище, ім'я та по батькові особи;
- дата народження (число, місяць, рік);
- громадянство (або статус особи без громадянства);
- стать;
- місце народження;
- місце проживання;
- унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
- статті (частини статті) Кримінального кодексу України, за якими особу засуджено;
- строк, вид, початок та закінчення строку основного й додаткових покарань.

Ця інформація подається згідно з вироками суду та відповідними постановами судді.

Нормативне врегулювання: пп. 1, 2, ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 11.12.2019 № 1032 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Атріум» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 27.02.2020 за № 217/34500; введено в

промислову експлуатацію наказом НПУ № 295 від 13.04.2020 «Про введення в експлуатацію інформаційної підсистеми «Атріум».

23. ІП «Затримані ТЗ» – відомості щодо транспортних засобів, які були евакуйовані до спеціального майданчика чи стоянки на підставі акту огляду та тимчасового затримання ТЗ, складеного поліцейським.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України від 13.06.2018 № 497 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 06.07.2018 за № 787/32239; постанова КМУ від 17.12.2008 № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках»; введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 11.03.2019 № 217 «Про введення в експлуатацію інформаційної підсистеми «Гарпун».

24. ІП «Паспорт поліцейської дільниці» – відомості про поліцейські дільниці, їх характеристика та закріплених працівників, з відображенням на мапі України.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 25.09.2019 № 10954/02/20-2019 «Про впорядкування діяльності поліцейських дільниць та запровадження інформаційної підсистеми «Паспорт поліцейської дільниці»; введено в промислову експлуатацію дорученням НПУ від 22.11.2019 № 13427/01/2019.

25. ІП «Терміновий заборонний припис» – відомості щодо термінових заборонних приписів, винесених стосовно осіб, які вчинили домашнє насильство, спрямовані на запобігання та протидію такому насильству. Ці заходи спрямовані на негайне припинення насильства та запобігання його подальшому продовженню або повторному вчиненню.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України від 01.08.2018 № 654 «Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника», зареєстрований в Мін'юсті 27.08.2018 за № 965/32417; доручення

НПУ від 04.02.2020 № 1455 «Про внесення інформації до ІП «Терміновий заборонний припис стосовно кривдника»; введено в промислову експлуатацію доручення НПУ від 04.02.2020 № 1955/01/20-2020.

26. ІП «Слід» – облік слідової інформації та інших об'єктів, вилучених у ході слідчих (розшукових) дій, ведеться уповноваженими працівниками органів досудового розслідування поліції та підрозділами криміналістичного забезпечення. До цього обліку входять зберігання, знищення, пересилання та забезпечення схоронності тимчасово вилученого майна в межах кримінального провадження.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України № 257 від 16.03.2020 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті за № 319/34602 від 31.03.2020; введено в тестову експлуатацію дорученням НПУ від 22.04.2021 № 5038/05/24-2021 «Про впровадження в тестову експлуатацію інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

27. ІП «Домашній арешт» – дані щодо підозрюваних та обвинувачених осіб, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту.

Нормативне врегулювання: наказ МВС України від 13.07.2016 № 654 «Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту», зареєстрований в Мін'юсті 03.08.2016 за № 1087/29217.

28. ІП «Службове завдання» – інформаційно-програмний комплекс призначений для формування переліку додаткових завдань для ГРПП.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 22.08.2019 № 9796/04/20-2019 «Про організацію превентивних заходів з використанням інформаційної підсистеми «Службове завдання».

29. ІП «Дозвіл БДР» – облік погоджених маршрутів переміщення окремих категорій транспортних засобів, зокрема тих, що становлять підвищену небезпеку, та негабаритних вантажів, включає реєстрацію та управління дозволами на рух транспортних засобів, які перевищують нормативні вагові або габаритні параметр.

Цей облік передбачає погодження маршрутів з урахуванням безпеки руху та стану інфраструктури, а також видачу дозволів на проїзд через відповідні органи влади та внесення інформації до відповідної функціональної підсистеми ЄІС МВС.

Нормативне врегулювання: пп. 15 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; наказ МВС України від 04.08.2018 № 656 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів», зареєстрований в Мін'юсті 11.09.2018 за № 1041/32493; доручення НПУ № 14342 від 28.12.2016 «Про організацію роботи щодо використання інформаційної підсистеми «Дозвіл БДР»; введено в промислову експлуатацію дорученням НПУ від 28.12.2016 №14342/02/20-2016.

30. ІП «Драгер» – інформація про спеціальні технічні засоби, зокрема алкометри типу Drager, що застосовуються для перевірки водіїв транспортних засобів на стан алкогольного сп'яніння. Такі прилади мають відповідати вимогам сертифікації та супроводжуватися чинним свідоцтвом про повірку. Облік інформації включає дані про осіб, які проходять тестування, із зазначенням результатів тестування. Огляд здійснюється поліцейськими безпосередньо на місці зупинки транспортного засобу або лікарями в закладах охорони здоров'я – у випадках, коли водій відмовляється проходити огляд на місці або не погоджується з його результатами. Отримані результати фіксуються як на паперових, так і на електронних носіях.

Нормативне врегулювання: інструкція або положення щодо функціонування, як окремого інформаційного ресурсу відсутні; наказ МВС України та Міністерства охорони здоров'я від 09.11.2015 № 1452/7354 «Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів

ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції», зареєстрований в Мін'юсті 11.11.2015 № 1413/27858.

31. ІП «Облік SIM карток» – відомості про SIM-картки, які використовуються в планшетних пристроях поліцейських.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 14.03.2018 № 244 «Про затвердження Порядку контролю за використанням SIM-карток для пристроїв рухомого (мобільного) зв'язку, які використовуються для роботи з інформаційними ресурсами НПУ».

32. ІП «Службовий транспорт» – відомості про службовий транспорт Національної поліції України.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 27.04.2018 № 439 «Про впровадження в органах і підрозділах поліції інформаційної підсистеми «Службовий транспорт».

33. ІП «Комп'ютерна техніка» – відомості про комп'ютерну техніку та програмне забезпечення, що використовується в органах (підрозділах) поліції.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію наказом НПУ від 22.05.2018 № 509 «Про організацію інформаційного обліку комп'ютерної техніки та комп'ютерних програм, що використовуються в органах та підрозділах поліції».

34. ІП «Дорожній лист» – відомості про видачу дорожніх листів службового транспорту.

Нормативне врегулювання: наказ НПУ від 28.12.2018 № 1231 «Про впровадження в органах та підрозділах поліції інформаційної підсистеми «Дорожній лист».

35. ІП «Органи» – інструмент формування відомостей про назву органу та керівника в електронному рапорті при спрощеному порядку розгляду заяв і повідомлень без ознак кримінальних правопорушень.

Нормативне врегулювання: пункт 3 ст.25 Закону «Про Національну поліцію»; доручення НПУ від 04.05.2017 № 4592/01/26-2017 «Про актуалізацію

автоматизованого обліку «Орган»; наказ НПУ від 03.04.2017 № 311 «Про запровадження експерименту зі спрощеного порядку розгляду заяв і повідомлень без ознак кримінальних правопорушень».

36. ІП «Облік порушень ІОС» – відомості про надзвичайні події серед особового складу НПУ та про причетних до події осіб з числа співробітників.

Нормативне врегулювання: пункт 3 ст. 25 Закону «Про Національну поліцію»; наказ НПУ від 21.07.2016 № 626 «Про затвердження Порядку складання форм звітності № 1-НП_о/с (місячна) «Звіт про стан дотримання законності поліцейськими та надзвичайні події за їх участю».

37. ІП «Облік тимчасово відсутніх працівників» – відомості про працівників поліції, яким перебувають у відпустці, відрядженні.

Нормативне врегулювання: введено в промислову експлуатацію відповідно до доповідної записки керівництву НПУ від 06.09.2019 № 29319.

38. ІП «Доставлені НПУ» – відомості щодо осіб, затриманих і доставлених до органів поліції за підозрою у вчиненні правопорушень, включають інформацію про їхнє затримання та надання їм безоплатної вторинної правової допомоги.

Нормативне врегулювання: пп. 7 ч. 1 ЗУ «Про Національну поліцію»; функціонує до впровадження в промислову експлуатацію ІП «Custody records»; наказ МВС України 23.05.2017 № 440 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України», зареєстрований в Мін'юсті 15.06.2017 за № 750/30618.

39. ІП «Облік GPS-пристроїв» – відомості щодо GPS-пристроїв, які встановлено на службовий транспорт Національної поліції України.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 18.10.2019 № 11788/01/27-2019 «Про проведення в Національній поліції пілотного проекту GPS - моніторингу»; впровадження пілотного проекту GPS-моніторингу дорученням НПУ від 18.10.2019 № 11788.

40. ІП «УЗПЛ Human rights» – відомості про факти порушення прав людини працівниками органів (підрозділів) поліції, у тому числі персоналом ІТТ стосовно осіб, які там утримуються.

Нормативне врегулювання: пункт 2.2 Плану основних заходів Національної поліції України на 2017 рік (ДДЗ НП від 28.12.2016 № 14257/02/25-2016).

41. ІП «Об'єкт дозвільної системи» – відомості щодо виданих дозволів на відкриття об'єктів дозвільної системи та отримання інформації щодо наданих дозволів територіальними підрозділами Національної поліції при отриманні ліцензій в МВС.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 03.01.2020 № 102 «Про порядок обліку в інформаційно-комунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України» відомостей про дозволи на відкриття об'єктів дозвільної системи»; введено в промислову експлуатацію дорученням НПУ від 03.01.2020 №102/04/27-2020.

42. ІП «Протидія ОГ та ЗО» – відомості про результати розгляду у судах кримінальних проваджень, розпочатих стосовно організованих злочинних груп і злочинних організацій. Допоміжний інструмент, інформація завантажується с ІП «Кримінальна статистика».

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 06.06.2019 № 6667/01/15-2019 «Про розробку та впровадження в органах та підрозділах поліції інформаційної підсистеми «Протидія ОГ та ЗО».

43. ІП «Розслідування» – відомості про розбійні напади та незаконні заволодіння ТЗ, що вчинено на території України. Допоміжний інструмент, інформація завантажується с ІП «Єдиний облік».

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 11.02.2019 №1713/01/14-2019 «Про порядок обліку в інформаційно-комунікаційній системі ІПНП відомостей про розбої».

44. ІП «Коронавірус» – відомості про осіб, у яких є підтвердження або підозра у зараженні коронавірусної хворобою COVID-19, та місць їх обсервації. Тимчасово створена інформаційна підсистема.

Нормативне врегулювання: доручення НПУ від 24.03.2020 №3804/01/25-2020 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)»; введено в промислову експлуатацію дорученням НПУ від 24.04.2020 №3804/01/20-2020.

45. ІП «Інспектор» – інформація про виявлені порушення законності, допущені поліцейськими під час реєстрації та розгляду заяв і повідомлень щодо скоєних кримінальних правопорушень та інших подій.

Нормативне врегулювання: введено в тестову експлуатацію наказом НПУ від 22.02.2016 № 157 «Про затвердження інструкції про порядок складання звіту 1-ЄО».

46. ІП «Слідство-доручення» – облік доручень винесених слідчими підрозділами НПУ.

47. ІП «Масові заходи» – відомості про масові заходи, що відбуваються на території України.

Нормативне врегулювання: пункт 3 ст. 25 Закону «Про Національну поліцію»; наказ НПУ від 17.02.2017 № 131 «Про організацію моніторингу оперативної обстановки в державі стосовно забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку в публічних (громадських) місцях у зв'язку з проведенням масових заходів».

48. ІП «Особові справи звільнених» – відомості про місце зберігання особових справ працівників органів (підрозділів) поліції.

49. ІП «Облік дисциплінарних стягнень» – відомості про дисциплінарні стягнення відносно працівників поліції.

50. ІП «Відрядження» – відомості про відрядження працівників поліції.

51. ІП «Поліцейські операції» – відомості про поліцейські операції та результати їх проведення (вид, підрозділ, результат).

52. ІП «Облік кривдника» – узагальнена інформація про взяття кривдника на профілактичний облік, здійснення профілактичних заходів і подальше зняття з обліку працівниками відповідних підрозділів Національної поліції України.

53. ІП «Слід» – облік даних про об'єкти, вилучені в ході слідчих (розшукових) дій, ведеться в єдиному інформаційному середовищі із застосуванням сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного та електронного комунікаційного обладнання.

54. ІП «Електронна розшукова справа» – призначена для безпосереднього електронного ведення працівниками підрозділів кримінальної поліції оперативно-розшукових (відкритої частини) та розшукових справ, що стосуються розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді чи суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, безвісти зниклих осіб, а також інших осіб у випадках, передбачених законом. Крім того, система використовується для встановлення особи невідомих трупів та осіб, які через стан здоров'я, вік або інші обставини не можуть надати інформацію про себе, контролю за станом розшуку та ідентифікації осіб (трупів) за допомогою давання авторизованого доступу.

55. ІП «Воєнний злочинець» – дані про осіб, причетних до збройної агресії (військовослужбовців збройних сил російської федерації, учасників незаконних збройних формувань, приватних військових компаній, колаборантів тощо).

2.2. Проблеми інформаційного забезпечення органів Національної поліції України

Процеси, що нині відбуваються в національному інформаційному просторі України, зокрема продовження й посилення інформаційної агресії з боку РФ та нові законодавчі ініціативи владної більшості, пов'язані з проєктом «Держава в смартфоні», свідчать про загострення проблем гарантування інформаційної безпеки. За відсутності належного суспільного й наукового обговорення, а також повноцінного правового супроводу таких змін у сфері інформаційного обігу та інформаційно-правових відносин постає реальна загроза повного й безумовного

забезпечення конституційних інформаційних прав і свобод громадян та всього українського суспільства.

Кардинальна трансформація інформаційного забезпечення органів державної влади стає нагальною через те, що класичні підходи до управління більше не відповідають поточному рівню розвитку інформаційних технологій і не забезпечують належного вирішення питань доступу до інформаційних ресурсів. У нинішніх умовах модернізація технологій інформаційного забезпечення виступає одним із пріоритетних напрямів оптимізації адміністрування аналітично-інформаційних процесів у масштабах держави.

Національна поліція України, як центральний орган виконавчої влади, що має забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидію злочинності та підтримання публічної безпеки і порядку, здійснює свою діяльність під координацією Кабінету Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

У цьому контексті загальний напрям реформування системи державного управління та впровадження нових принципів організації інформаційного забезпечення безпосередньо впливають на формування й розвиток інформаційно-аналітичної функції поліції, визначаючи її зміст, інструменти та пріоритети [37].

Важливість інформаційного забезпечення у сфері державного управління в Україні була усвідомлена вже давно. Зокрема, у Концепції адміністративної реформи 1998 року, затвердженій указом Президента України від 22 липня 1998 року № 810/98, серед пріоритетних напрямів реформи було визначено наукове та інформаційне забезпечення системи державного управління, а також розбудову механізмів наукового й інформаційного моніторингу результатів її функціонування. У цьому акті підкреслювалося, що результативність державного управління безпосередньо пов'язана з переходом на якісно новий рівень інформаційного забезпечення органів виконавчої влади, у зв'язку з чим було визначено основні завдання інформатизації цієї сфери.

У Концепції адміністративної реформи було окреслено низку основних завдань щодо інформатизації системи державного управління.

Насамперед акцент було зроблено на формуванні цілісної інформаційної системи державного управління, визначенні потреб органів влади в сучасних інформаційних технологіях і базах даних, а також на розробленні типових рішень і стандартів їх упровадження.

Важливим блоком завдань були:

- централізоване державне керівництво процесами впровадження новітніх ІТ у сфері управління;
- розширення міжнародної взаємодії у сфері обміну управлінською інформацією;
- запровадження безпаперового документообігу та оптимізація системи статистичної звітності про діяльність органів виконавчої влади;
- окремо підкреслювалася потреба в розробленні нормативно-правових актів, що регулюють інформатизацію адміністративної системи й захист відповідної інформації [38].

Потреба в оновленні стратегії адміністративної реформи та переході до нового її етапу – реформування публічної адміністрації – зумовлена появою сучасного адміністративного права й нових уявлень про публічну адміністрацію.

Це зумовлено також прагненням наблизити національну систему державного управління до стандартів Європейського Союзу та необхідністю врахування як українського, так і зарубіжного досвіду впровадження адміністративних реформ.

Останніми роками технологія блокчейн набула значного поширення, і, за словами Дениса Чернишова – заступника Міністра юстиції України – у перспективі вся цифрова державна інформація в Україні має бути переведена на блокчейн-платформу.

У цьому зв'язку активізувалося обговорення можливостей застосування блокчейн-технологій для ведення державних реєстрів (зокрема реєстру речових прав на нерухоме майно), здійснення нотаріальних дій, зберігання державних даних, проведення земельних аукціонів, функціонування електронного

майданчика реалізації арештованого майна (СЕТАМ), роботи Державного земельного кадастру, у банківській сфері, для організації голосування тощо.

На сьогодні до пріоритетних сфер, у яких планується запровадження блокчейн-рішень у першу чергу, відносять державні реєстри, житлово-комунальне господарство, систему соціального страхування, охорону здоров'я та енергетику [39].

Останні десятиліття суттєво трансформували зміст управлінської діяльності. Крок за кроком змінюється сама парадигма управління: керівні органи здатні лише контролювати усереднену динаміку процесів у соціальних системах і реагувати на її спад, використовуючи нормативно-правові механізми, дисциплінарні заходи та різні форми стимулювання персоналу [40].

Одним із ключових пріоритетів України є створення умов, де кожен громадянин має доступ до інформації, можливість її створювати, використовувати та обмінюватися, що є основою для підвищення якості життя, національної конкурентоспроможності та розбудови демократичного суспільства, закріпленою у законодавчих актах. Таке середовище має створювати для кожної людини умови для повної самореалізації, стимулювати як суспільний, так і індивідуальний розвиток та сприяти підвищенню якості життя.

У системі органів державної влади вся інформаційна діяльність підпорядковується їхнім повноваженням і завданням та виконує допоміжну функцію щодо їх реалізації. Підрозділи на кшталт загальних відділів і управлінь, які займаються опрацюванням вхідної й вихідної кореспонденції та забезпечують діловодство, також можуть розглядатися як структурні одиниці зі складним правовим статусом.

Визначальну роль у діяльності органу державної влади відіграють його правовий статус і місце в системі публічної влади, водночас у роботі застосовуються й норми, що регулюють порядок опрацювання документів, установлені спеціально уповноваженими органами у сфері документування та режиму інформації. Відповідно завдання як самого органу, так і його підрозділів

в інформаційній сфері полягають у забезпеченні інформаційної підтримки діяльності всіх структурних одиниць та у формуванні власної інформаційної інфраструктури. Основною проблемою виступає упорядкування й структуризація інформації в межах органу та вибір оптимального підходу до визначення всього масиву інформації, що циркулює в рамках його функціональної та компетенційної діяльності.

Проблема неповного й недосконалого нормативного регулювання питань інформаційного забезпечення діяльності державних органів виникла давно і, на жаль, залишається актуальною вже багато років.

Варто зазначити, що впродовж останніх п'ятдесяти років обсяги використання та аналізу інформації поліцейськими підрозділами невинно зростають, зокрема через поступовий перехід від архівів із картотеками до баз (банків) даних зі спеціалізованим програмним забезпеченням. Завдяки аналітичній діяльності забезпечується поінформованість суб'єкта управління про стан правопорядку як об'єкта впливу та про зовнішнє середовище, визначаються стратегія і тактика правоохоронної діяльності, а також надається можливість здійснювати випереджальний управлінський вплив з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних умов функціонування системи. Необхідність запровадження системного підходу до такої роботи зумовлена стрімкими змінами соціально-економічних відносин, стійкою тенденцією до криміналізації суспільства та нагальною потребою формування ефективної системи адекватного реагування з боку правоохоронних органів [41, с. 21-22]. У перспективі бази даних планується перевести на згадану технологію блокчейн, що забезпечить незмінність внесених відомостей, сучасний рівень захисту персональних даних та можливість їх інтеграції.

Наразі поліцейська діяльність перебуває на стадії глибоких змін як у сфері оперативно-тактичної роботи, так і в аспектах організаційної структури. Впроваджуються нові підходи до зниження рівня злочинності та коригування коротко- і довгострокової політики. Однією з ключових інновацій у сучасній філософії протидії злочинності та поліцейській практиці є модель діяльності, що

ґрунтується на розвідувально-аналітичному забезпеченні (ILP), яка слугує управлінською основою для ухвалення рішень щодо ефективного розподілу ресурсів з урахуванням напрямків і територій діяльності серійних злочинців, організованих злочинних угруповань та кримінального середовища, посилює роль обміну інформацією і спільного вироблення стратегічних рішень щодо подолання злочинності [42, с. 12, 14].

Аналітична діяльність правоохоронних органів, на нашу думку, має здійснюватися в межах моделі поліцейської роботи, що базується на розвідувальній аналітиці.

З огляду на це та складну криміногенну ситуацію в Україні, правоохоронна система має бути забезпечена дієвими інструментами для ухвалення управлінських рішень, тобто на постійній основі здійснювати системну аналітичну діяльність, яка є невід'ємним елементом реалізації управлінських функцій та інформаційно-аналітичної роботи.

Аналітична функція реалізується на всіх рівнях управління в усіх підрозділах. Спираючись на аналіз процесів, що відбувалися в системі МВС раніше, оцінку сучасних умов зовнішнього середовища, а також на прогнозування й планування, визначаються та пропонуються найдоцільніші шляхи розв'язання наявних проблем [41, с. 11].

Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення, згідно із Законом України «Про Національну поліцію» [37, ст. 25].

У цьому нормативному акті взагалі не згадуються такі складові інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади за функціональним призначенням, як інформаційна підтримка, супровід, обслуговування, допомога, вплив, боротьба, логістика та консультування [43].

У цьому контексті заслуговує на увагу те, що законодавець намагається визначити інформаційно-аналітичну діяльність через фактично тавтологічне формулювання, згідно з яким поліція в її межах здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу [37, п. 3 ст. 25]. Таке тлумачення

є надто загальним і багатовимірним для належної характеристики цього різновиду діяльності поліції.

Положення статті 9 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 2017 року також відзначаються надмірною лаконічністю. У ньому визначено, що до завдань урядової команди реагування на комп'ютерні надзвичайні події України (CERT-UA) належить «накопичення та проведення аналізу даних про кіберінциденти, ведення державного реєстру кіберінцидентів» [44, ст. 9], проте надалі в тексті закону відсутні будь-які спроби конкретизувати, яким саме чином має здійснюватися зазначений аналіз цих даних.

Одним із ключових напрямів інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України є посилення захисту персональних даних та забезпечення реалізації права людини на недоторканність приватного життя.

Зважаючи на те, що дотримання основоположних прав і свобод під час інформаційно-аналітичної обробки персональних даних прямо впливає на авторитет держави та її спроможність здійснювати ефективну внутрішню й зовнішню політику у сфері прав людини, у липні 2010 року Україна ратифікувала Конвенцію Ради Європи про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додатковий протокол до неї [45].

Україна, ратифікувавши зазначені міжнародні акти, взяла на себе зобов'язання гарантувати дотримання прав і свобод людини, зокрема права на повагу до приватного життя, передбаченого ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та закріпленого ст. 32 Конституції України [46].

З метою виконання цих зобов'язань Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про захист персональних даних», який набрав чинності 1 січня 2011 року [47].

У статті 86 Закону України «Про Національну поліцію» також встановлено, що керівник поліції та керівники її територіальних органів зобов'язані щороку готувати й оприлюднювати на офіційних вебсайтах звіт про діяльність поліції.

Такий звіт має містити аналіз криміногенної ситуації в державі або відповідному регіоні, а також відомості про вжиті поліцією заходи й результати їх реалізації [37, ст. 86].

Серед підзаконних нормативних актів, що регулюють аналітичну діяльність Національної поліції, можна виокремити кілька основних документів.

По-перше, постанову Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877, якою затверджено Положення про Національну поліцію. У підпункті 41 пункту 4 цього Положення зазначено, що Національна поліція здійснює моніторинг оперативної обстановки в державі, вивчає, аналізує та узагальнює результати й ефективність поліцейської діяльності, а також у встановленому законом порядку інформує органи державної влади, органи місцевого самоврядування та громадськість про реалізацію державної політики у сферах захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [48, п. 4 підп. 41].

По-друге, постанову КМУ від 14.11.2018 № 1024, якою затверджено Положення про єдину інформаційну систему МВС та перелік її пріоритетних інформаційних ресурсів. Згідно з цим актом, Національна поліція виступає суб'єктом єдиної інформаційної системи МВС і, з метою забезпечення аналітичної роботи у сфері поліцейської діяльності, формує перелік її пріоритетних інформаційних ресурсів [5].

Процес узгодження національного законодавства із вимогами захисту персональних даних є складним, тому повинен бути безперервним і чутливо реагувати на постійні зміни, що відбуваються в цій сфері. Наразі кожен володілець і розпорядник персональних даних самостійно формує власну політику безпеки їх обробки, яка має відповідати чинним вимогам законодавства.

У 2016 році Європейський парламент схвалив «Пакет захисту даних», що набув чинності у 2018 році та містить спеціальну директиву щодо захисту даних у діяльності поліції та органів кримінального правосуддя. Цей нормативний акт визначає правила захисту фізичних осіб під час обробки їхніх персональних

даних компетентними органами з метою запобігання, розслідування та виявлення правопорушень, зокрема захисту від загроз публічній безпеці, а також установлює порядок обміну такими даними на національному, європейському й міжнародному рівнях.

Стаття 5 Директиви зобов'язує держави-члени ЄС установлювати чіткі строки видалення персональних даних або періодичного перегляду необхідності їх подальшого зберігання, а процедурні механізми мають забезпечувати дотримання цих строків.

Директива у статті 6 чітко поділяє суб'єктів персональних даних на окремі категорії.

До них відносяться:

- особи, щодо яких існують серйозні підстави припускати вчинення ними кримінального правопорушення або намір його вчинити;
- особи, засуджені за кримінальні правопорушення;
- жертви злочинів, а також ті, стосовно кого є факти, що дають підстави вважати, що така особа може стати жертвою кримінального правопорушення;
- інші особи, пов'язані з кримінальним правопорушенням, зокрема потенційні свідки у кримінальному провадженні, особи, здатні надати відомості про злочин, а також контакти чи співники осіб, обґрунтовано підозрюваних чи таких, що вже вчинили злочин [18, ст. 5, ст. 6].

У Директиві прямо закріплено норму про встановлення строків зберігання та періодичного перегляду персональних даних, а також чітко розмежовано категорії суб'єктів цих даних.

Відтак уже сьогодні виникає потреба в приведенні українського законодавства у відповідність до принципів, закладених у документах «Пакету захисту даних», що передбачають формування узгодженої міжнародної нормативно-правової основи у сфері захисту персональних даних.

Висновки до розділу 2.

Результативність державного управління істотно зумовлюється виведенням інформаційного забезпечення органів виконавчої влади на якісно новий, більш високий рівень.

Вагомою вадою сучасного етапу державотворення є те, що в сфері інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади відсутній цілісний, послідовний системний підхід, що, зокрема, негативно позначається на функціонуванні Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади.

Успішна трансформація системи органів державної влади потребує нормативного закріплення пріоритетності інформаційного забезпечення як ключової функції публічного управління, а також установлення персональної юридичної відповідальності за порушення вимог інформаційного законодавства.

Існуючу нечіткість у визначенні елементів інформаційно-аналітичної діяльності в актах законодавства, попри високий рівень їх наукового опрацювання та значущість для розвитку інформаційних відносин, необхідно в найкоротші строки усунути.

У межах органів державної влади процес упорядкування інформації та обміну даними між різними структурами й відомствами є ускладненим і не відповідає вимогам сучасного цифрового суспільства.

Регламентація аналітичної діяльності Національної поліції України здійснюється через комплекс державних інструментів, центральним елементом яких є система правових норм, утілених у низці законодавчих і підзаконних актів, відмінних за своїм найменуванням, ієрархічним статусом і процедурою введення в дію.

Щоб вирішити проблему розрізненості баз даних і хаотичного впорядкування відомостей у них, варто розглянути переведення державних інформаційних ресурсів на нову технологію організації баз (банків) даних, зокрема на блокчейн-платформу.

Аналітична діяльність правоохоронних органів має здійснюватися в межах моделі поліцейської діяльності, що керується розвідувальною аналітикою.

На рівні законодавчої та виконавчої влади слід забезпечити баланс між гарантуванням права людини на приватність і розпорядження своїми персональними даними та потребою належного виконання державою покладених на неї законом функцій в інтересах національної безпеки, а також охорони прав і свобод людини.

РОЗДІЛ III.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

3.1. Напрями модернізації IT-інфраструктури Національної поліції України

Модернізація IT-інфраструктури Національної поліції України здійснюється в межах галузевої програми інформатизації системи МВС та інших центральних органів виконавчої влади, спрямованої на запровадження сучасних публічних цифрових сервісів і формування єдиної інформаційної системи МВС. Програма спрямована на оновлення та взаємопов'язання національних електронних інформаційних ресурсів у складі єдиної інформаційної системи МВС, а також на створення сучасної інноваційної інфраструктури органів МВС, зокрема Національної поліції, для ефективного забезпечення оперативної, слідчої та превентивної діяльності.

Ключовими галузевими проєктами інформатизації є:

- «Безпечна країна»;
- система екстреного реагування «Система 112»;
- модернізація цифрових інформаційних систем у галузі забезпечення безпеки дорожнього руху;
- Єдиний реєстр зброї;
- реєстр відомостей про статус особи у кримінальному провадженні та судимості;
- Єдиний сервіс ідентифікації фізичних осіб;
- Єдиний державний реєстр територіальних громад.

Усі вищезазначені проєкти безпосередньо впливають на ІТ-інфраструктуру Національної поліції, оскільки вимагають розбудови захищених каналів обміну даними, уніфікованих довідників, сучасних засобів аналітики.

Важливою складовою модернізації є створення та вдосконалення систем, орієнтованих на публічну безпеку та порядок. Серед таких ініціатив – система планування та координації дій об'єднаних сил, відповідальних за забезпечення громадської безпеки й реагування на надзвичайні ситуації, оновлення загальнодержавної та регіональних автоматизованих систем централізованого оповіщення, а також формування єдиного реєстру (бази даних) сил цивільного захисту. Для поліції це означає інтеграцію диспетчерських центрів, систем відеоспостереження, геоінформаційних сервісів та каналів зв'язку в єдиний технологічний комплекс, що дає змогу швидше обробляти виклики, координувати ресурси та здійснювати прогностно-аналітичну діяльність у режимі реального часу.

Окремий напрям модернізації пов'язаний із удосконаленням інформаційно-аналітичних систем у сфері міграційних процесів і прикордонного контролю. Йдеться про оновлення підсистеми реєстрації місця проживання в Єдиній інформаційно-аналітичній системі управління міграційними процесами, запровадження в її межах окремого статистично-аналітичного модуля, розширення сервісів для осіб, які перетинають державний кордон, а також про автоматизацію робочих процесів співробітників прикордонної служби. Для Національної поліції це створює передумови для швидкого доступу до актуальних даних про міграційний статус осіб, їх пересування та пов'язані ризики, що є критично важливим для протидії організованим злочинності, незаконній міграції, торгівлі людьми та транскордонним злочинам.

Важливою віхою цифровізації є розвиток публічних сервісів, орієнтованих на безпосередню взаємодію громадян з поліцією. До таких ініціатив належить, зокрема, сервіс «Поліцейські послуги (My Pol)», а також розбудова уніфікованого цифрового середовища для електронної ідентифікації та автентифікації громадян, формування єдиного адресного реєстру й узгодження

(синхронізація) даних реєстрів територіальних громад. Це дозволяє переходити від паперових процедур до повністю цифрових каналів подання заяв, отримання довідок, повідомлення про правопорушення й відстеження статусу звернень.

Для IT-інфраструктури Національної поліції це означає розгортання захищених API, застосування захищених механізмів електронної ідентифікації (наприклад, інтеграція з національними системами e-ID), а також побудову масштабованих сервісно-орієнтованих архітектур.

Інтеграція цифрових технологій у діяльність органів системи МВС має розглядатися як один із ключових пріоритетів державної політики під час формування єдиної, стійкої та ефективної системи внутрішніх справ у структурі сектору національної безпеки.

Використання сучасних технологічних рішень у межах єдиної інформаційної системи МВС уже дозволило суттєво зменшити бюджетні витрати завдяки скороченню зовнішніх аутсорсингових договорів і переходу до власної розробки та підтримки основних програмних продуктів. Паралельно посилюються вимоги до кіберзахисту, безперервності надання сервісів, резервування даних, а також до побудови комплексних систем моніторингу інцидентів безпеки, оскільки зростання обсягів даних і кількості інтегрованих сервісів підвищує ризики кіберзлочинності.

У контексті модернізації IT-інфраструктури Національної поліції важливим перспективним напрямом є розвиток централізованих аналітичних платформ, здатних працювати з великими масивами даних з різних джерел – реєстрів, систем відеоспостереження, сенсорних мереж, відкритих джерел.

Інтеграція таких платформ з оперативно-диспетчерськими системами, кримінальними реєстрами та розвідувально-аналітичними підрозділами дозволяє перейти до моделі діяльності, орієнтованої на розвідувальну аналітику (intelligence-led policing), коли управлінські рішення щодо розподілу сил і засобів ґрунтуються на даних, прогнозах і виявлених закономірностях. Це потребує розбудови високопродуктивних обчислювальних потужностей, впровадження технологій штучного інтелекту та геоаналітики, а також підготовки відповідних

ІТ-фахівців та аналітиків у закладах вищої освіти системи Міністерства внутрішніх справ України.

У 2024 році в процесі цифрової трансформації системи МВС було впроваджено низку важливих ІТ-рішень, орієнтованих на підвищення результативності діяльності Національної поліції та інших підрозділів відомства. Вони охоплюють як вдосконалення існуючих реєстрів, так і створення нових інформаційно-аналітичних платформ та сервісів для громадян і бізнесу.

1) Реєстри зниклих осіб і соціальний захист.

Було вдосконалено функціональні можливості Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та оновлено всі його структурні модулі. Було здійснено аналітичну опрацювання та погодження протоколів інформаційної взаємодії для інтеграції з сервісом «Єдине вікно для громадян», Пенсійним фондом України, Міністерством фінансів, ДНДЕКЦ та Порталом «Дія» (Реєстр збитків).

Було оновлено підсистему «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» у складі ЄІС МВС, розширивши її можливості щодо доступу постраждалих до власних даних і оформлення необхідних послуг через Кабінет соціального захисту, інтегрований із сервісом «Єдине вікно для громадян».

2) Кримінально-правові реєстри та облік зброї.

Було впроваджено оновлене автоматизоване робоче місце інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості».

До його функцій включено автоматичне опрацювання запитів на отримання витягу з інформаційно-аналітичної системи через Портал «Дія» та його мобільний застосунок, а також через «Єдине вікно для громадян», поряд із можливістю ручної обробки таких запитів засобами автоматизованого робочого місця інформаційно-аналітичної системи.

Було оновлено підсистему «Єдиний реєстр зброї» у складі ЄІС МВС, зокрема реалізовано функцію поновлення розгляду заяв, які раніше були залишені без руху, розширено перелік типів дозволів для фізичних і юридичних

осіб, упроваджено протокол огляду зброї, інструменти для списання боєприпасів, ведення експертних досліджень холодної зброї та місць її зберігання, а також оцифрування документів, що слугували підставою для видачі дозволів. Також реалізовано механізм подання клопотань суб'єктами господарювання щодо відкриття чи функціонування об'єктів дозвільної системи, що стосуються обігу зброї та вибухових матеріалів.

3) Аналітичні платформи та ліцензування.

Створено інформаційно-комунікаційну систему «Автоматизована аналітична платформа» єдиної інформаційної системи МВС, яка на базі власних програмно-технічних ресурсів і центру обробки даних ЄІС МВС дає змогу формувати широкий спектр аналітичних і статистичних продуктів. Ці інструменти призначені для посадових осіб, які безпосередньо залучені до формування державної політики у сфері діяльності органів системи МВС та інших центральних органів виконавчої влади. Створено «Інформаційно-аналітичну систему ліцензування видів господарської діяльності МВС», що забезпечує надання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам у електронній формі, дає змогу отримувати в цифровому вигляді дані, які надходять до органу ліцензування, а також зберігати відомості ліцензійного реєстру у структурованому вигляді разом з документами в зручному для перегляду форматі.

4) Міграційні системи та верифікація особи.

Реалізовано комплекс заходів щодо адміністрування Єдиного державного демографічного реєстру, національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян, іноземців і осіб без громадянства, а також Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами. Організовано безперебійну роботу основного та дзеркального (резервного) центрів обробки даних Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами, що сприяло підвищенню стійкості системи та рівня її кіберзахисту. Також створено електронний сервіс для верифікації відомостей про особу через Єдиний державний демографічний реєстр і налагоджено його

взаємодію із системою електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів «Трембіта».

5) Оповіщення та система 112.

Проведено дослідну експлуатацію загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу чи виникнення надзвичайних ситуацій, для якої було створено комплексну систему захисту інформації та здійснено її приймальні випробування. Функціонування системи екстреної допомоги населенню за номером 112 було поширено на всю територію України шляхом відкриття комунікаційних центрів у містах Львів та Дніпро.

Власне програмне забезпечення було доопрацьовано з метою розширення функціоналу інформаційно-комунікаційної системи 112, створено основні та резервні канали зв'язку між комунікаційними центрами «Служби 112» і забезпечено резервні канали передавання даних до служб 101, 102, 103, 104, а також укладено низку угод і протоколів, що визначають порядок взаємодії між «Службою 112» та відповідними екстреними службами.

3.2. Організаційно-правові заходи з створення єдиної інформаційно-аналітичної системи в підрозділах Національної поліції України

В Національній поліції України інформатизацію визначено одним із провідних напрямів для досягнення цілей діяльності органів та підрозділів поліції.

Виконання заходів галузевої програми інформатизації системи МВС та підпорядкованих центральних органів виконавчої влади забезпечило повноцінний інформаційно-аналітичний супровід діяльності поліції, зокрема шляхом створення високонадійної, відмовостійкої апаратно-програмної інфраструктури обробки даних, упровадження рішень для безперервного функціонування обчислювальних процесів і збереження значних масивів інформації, посилення кіберзахисту відомостей і персональних даних, а також організації постійного онлайн-доступу до відомчих сервісів для оперативного

виявлення правопорушень і встановлення причетних осіб, що набуло особливої ваги в умовах збройної агресії росії.

Глобальні тенденції цифровізації відображаються в рішеннях уряду та МВС щодо ініціювання й оперативного впровадження проєктів цифрової трансформації та їх включення до локальних, регіональних і загальнодержавних програм розвитку.

У Національній поліції України введено в дію нові обчислювальні ресурси в межах інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІНП), продовжено процес централізації інформаційних ресурсів, а також розгорнуто нові інформаційні підсистеми та сервіси.

У підрозділах поліції у кількості 79 одиниць впроваджено систему автоматизованого обліку затриманих «CustodyRecords», що забезпечує електронну фіксацію всіх дій стосовно затриманих осіб з метою недопущення незаконних затримань, катувань та інших проявів жорстокого поводження.

Забезпечено створення, поповнення та оновлення баз (банків) даних інформаційної підсистеми «Дорожньо-транспортна пригода» системи ІНП із застосуванням мобільних логістичних пристроїв, у якій зосереджуються відомості про вчинені ДТП, залучених осіб і транспортні засоби.

Розроблено програмне забезпечення для електронного оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, у тому числі із застосуванням мобільних пристроїв: оновлено структуру бази даних, впроваджено сервіси внесення та пошуку відомостей, реалізовано друк електронних протоколів на термопринтерах і здійснення пошуку за ключовими реквізитами.

У дослідну експлуатацію впроваджено підсистему «Електронна розшукова справа» в системі ІНП, яка призначена для цифрового забезпечення процесів оперативно-розшукової діяльності в межах кримінальних проваджень і виконання судових рішень щодо розшуку осіб, зниклих безвісти, невпізнаних трупів, боржників, цивільних відповідачів тощо.

Роботу інформаційно-комунікаційної системи «Автоматизована система обліку та управління господарськими процесами Національної поліції України» було вдосконалено шляхом переходу на веборієнтовані версії застосунків «Бухгалтерія», «Заробітна плата та грошове забезпечення», «Фінансування», «Кадри Національної поліції», «Електронні лікарняні» у складі програмного комплексу «МІА: Облік і звітність» на основі інформаційного забезпечення «МІА», що дало змогу ефективніше формувати бюджетні показники, планувати надходження до спеціального фонду, вести облік виплат і трудових відносин та готувати консолідовану звітність.

З метою дотримання вимог законодавства у сфері правової охорони комп'ютерних програм організовано централізовану закупівлю ліцензійного програмного забезпечення для органів та установ Національної поліції.

Підрозділи центрального апарату, міжрегіональних територіальних управлінь та місцевих підрозділів поліції додатково забезпечено комп'ютерною та організаційною технікою, засобами зв'язку й радіобладнанням, спеціалізованими програмними продуктами, що суттєво підвищило спроможність до якісної управлінської, статистичної та аналітичної роботи й заклало основу для подальшої глибшої цифрової трансформації Національної поліції України.

Попри досягнутий прогрес, спільним недоліком інформаційно-аналітичних систем правоохоронних органів України залишається те, що дані накопичуються й використовуються переважно в межах окремих підрозділів, що ускладнює їхнє швидке об'єднання з різномірних джерел.

У більшості випадків відсутня можливість оперативно й комплексно отримувати інформацію з систем державних та недержавних організацій у режимі «онлайн».

Формування інтегрованої міжвідомчої інформаційно-комунікаційної системи має передбачати не просто технічне з'єднання наявних відомчих ресурсів, а перехід до якісно нового рівня інформаційно-аналітичного забезпечення Національної поліції України. Такий підхід дасть змогу подолати

наявні проблеми, пов'язані з низькою результативністю інформаційної взаємодії між суб'єктами сектору безпеки.

Єдина система має відповідати наступним ключовим вимогам.

По-перше, вона повинна містити інтегровані бази даних, у яких зосереджуватиметься інформація про правопорушення, осіб, що їх вчинили, а також інші важливі відомості. Усі підрозділи Національної поліції мають отримувати комплексне інформаційне забезпечення через електронні канали зв'язку в режимі реального часу.

Система має забезпечувати спільне використання інформаційних ресурсів, у тому числі даних з обмеженим доступом, що потребує чітко встановлених нормативно-правових процедур доступу. Водночас необхідно гарантувати належний рівень захисту інформації від несанкціонованого доступу, витоків даних тощо.

Архітектура системи повинна бути гнучкою, щоб її можна було адаптувати до змін законодавства та розвитку ІТ-технологій. Важливо також забезпечити безперебійну взаємодію між системами різних підрозділів НПУ з урахуванням їхніх технічних і функціональних особливостей.

Окремий акцент має робитися на впровадженні й постійному вдосконаленні аналітичних інструментів для виявлення закономірностей, прогнозування тенденцій і підготовки обґрунтованих управлінських рішень.

Створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи для підрозділів Національної поліції України дасть змогу істотно знизити рівень як міжвідомчих, так і внутрішньовідомчих бар'єрів та підвищити ефективність виявлення й розслідування злочинів, особливо міжрегіональних, міжнародних, а також учинених злочинними організаціями та організованими злочинними групами.

Одним із найперспективніших кроків у цьому напрямі є запровадження геоінформаційних систем, які слугують потужним інструментом для аналізу взаємозв'язків між об'єктами й подіями в конкретних просторових та часових координатах.

В Україні вже функціонує низка об'єднаних інформаційно-аналітичних систем, що можуть слугувати орієнтиром для подальшого розвитку поліцейських ІТ-рішень.

Зокрема, впроваджено системи моніторингу осіб, транспортних засобів і вантажів, які перетинають державний кордон, що посилює прикордонну безпеку та протидію незаконному переміщенню товарів.

Також запроваджено комплексні рішення у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, які дають змогу ефективніше виявляти підозрілі фінансові операції та блокувати незаконні транзакції.

Окремим прикладом є інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України», що забезпечує централізований доступ до відомчих інформаційних ресурсів та сервісів.

Крім того, поступово впроваджуються інформаційно-аналітичні системи в інших сферах безпеки – таких як кіберзахист, протидія торгівлі людьми, боротьба з наркотрафіком і організованою злочинністю. Це свідчить про наявність позитивної динаміки у напрямі створення єдиного інформаційного простору правоохоронної діяльності.

Нині одним із ключових векторів розвитку взаємодії підрозділів Національної поліції України в сфері інформаційно-аналітичної діяльності є такі пріоритетні напрями:

- подальше вдосконалення нормативно-правового забезпечення взаємодії між підрозділами НПУ, з чітким розмежуванням повноважень і процедур обміну інформацією;

- формування єдиної інтегрованої інформаційно-аналітичної системи правоохоронних органів для ефективної координації зусиль у боротьбі зі злочинністю;

- забезпечення оперативного, регламентованого доступу до баз даних та інформаційних ресурсів усіх правоохоронних структур із одночасним

гарантуванням високого рівня кібербезпеки та захисту даних в інформаційно-аналітичній системі;

- розвиток системи професійної підготовки й підвищення кваліфікації фахівців-аналітиків, орієнтованої на сучасні технології та аналітичні методи;

- налагодження системного обміну науково-практичними знаннями шляхом спільного видання спеціалізованої наукової, навчальної та методичної літератури;

- вивчення, узагальнення та впровадження найкращих практик міжвідомчої співпраці, що довели свою ефективність у реальних умовах оперативної діяльності;

- застосування новітніх технологій штучного інтелекту та аналізу великих даних для посилення аналітичного потенціалу підрозділів Національної поліції України.

Національна поліція України розвиває та впроваджує сучасні інформаційно-аналітичні системи для підвищення ефективності своєї діяльності. Основні перспективні напрями включають:

1) Подальший розвиток інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», яка підвищить спроможності НПУ в:

- інформаційно-аналітичній підтримці підрозділів поліції;
- наповненні системи актуальною інформацією тощо.

2) Розвиток систем відеоспостереження на території України, а саме:

- розширення мережі відеокамер;
- створення єдиною інформаційно-аналітичної систем моніторинг та аналізу оперативної обстановки за допомогою камер відеоспостережень;
- інтеграція приватних камер, які фіксують публічні місця, в єдину інформаційно-аналітичну систему.

3) Подальший розвиток системи «ЦУНАМІ» для централізованого управління нарядами поліції, яка включає:

- прийом та реєстрацію повідомлень про правопорушення;

- координацію реагування працівників поліції;
- взаємодію з іншими інформаційними системами ІПНП.

4) Розвиток інформаційно-аналітичних систем для прогнозування злочинності, виявлення закономірностей злочинної діяльності, оптимізації розподілу ресурсів поліції.

5) Впровадження можливостей штучного інтелекту.

6) Вдосконалення матеріально-технічного забезпечення:

- оснащення патрульних сучасними нагрудними відеокамерами для об'єктивної оцінки дій та збору доказів;
- вдосконалення мобільних пристроїв для оперативного доступу до інформаційно-аналітичних систем.

Висновки до розділу 3.

Інформатизація перетворилася на один із основних засобів підвищення результативності роботи Національної поліції України. Впроваджені рішення суттєво зміцнили інформаційно-аналітичний контур управління, що особливо важливо в умовах воєнного стану та зростання вимог до швидкості й точності прийняття рішень.

Розвиток ІПНП, підсистем для обліку ДТП, розшуку, затриманих осіб, а також автоматизація оформлення адмінправопорушень напрямку підсилюють роботу працівників Національної поліції, що забезпечує скорочення часу на обробку матеріалів та зменшення кількості технічних помилок; посилення захисту прав людини; підвищення результативності досудового розслідування та викриття кримінальних правопорушень.

ВИСНОВКИ

У межах поставлених завдань у магістерській роботі, присвяченій удосконаленню діяльності Національної поліції України з урахуванням європейського досвіду у сфері інформаційних технологій, здійснено комплексний аналіз наукових підходів, правових приписів, організаційних засад і практики використання інформаційно-аналітичних систем у роботі поліцейських підрозділів.

Результати цього дослідження дали змогу сформулювати низку наукових положень і зробити обґрунтовані висновки щодо напрямів подальшого розвитку таких систем. Зокрема, детально опрацьовано теоретичні засади та нормативно-правове забезпечення, що визначає порядок упровадження й експлуатації інформаційно-аналітичних систем підрозділами Національної поліції України з урахуванням відповідних європейських стандартів та практик.

У роботі здійснено системний огляд наукових підходів і чинної нормативно-правової бази, що регламентує використання інформаційних технологій у діяльності підрозділів Національної поліції України, із виокремленням спільних рис та відмінностей із європейськими підходами. Встановлено, що національне регулювання загалом відповідає базовим стандартам ЄС, однак потребує подальшої гармонізації, деталізації процедур та посилення вимог до захисту персональних даних у інформаційних ресурсах Національної поліції України.

З'ясовано, що інформаційні технології вже широко застосовуються підрозділами Національної поліції України у сфері обліку правопорушень, оперативно-розшукової діяльності, документообігу та управління ресурсами, однак їхній потенціал використовується нерівномірно на різних рівнях і в різних регіонах. Виявлено як значні переваги (оперативність, прозорість, аналітичні можливості), так і обмеження (кадрові, фінансові, технічні, правові), а також окреслено перспективи подальшого розвитку в контексті цифрової трансформації та євроінтеграції, зокрема через впровадження штучного

інтелекту, обробки та аналізу надвеликих масивів даних та об'єднання інформаційних ресурсів в державі.

Інформаційно-аналітичне забезпечення підрозділів Національної поліції України загалом дозволяє вирішувати ключові завдання оперативно-службової діяльності, але характеризується фрагментарністю, різним рівнем технічної оснащеності та неоднаковою якістю даних. Виявлено низку організаційних проблем, зокрема недостатню уніфікацію процесів, нерозвинуту систему підготовки персоналу, обмежену інтегрованість відомчих систем між собою та з іншими державними інформаційними ресурсами.

Охарактеризовано наявні та потенційні методики застосування сучасних інформаційних технологій у профілактиці, виявленні та розкритті кримінальних правопорушень, включно з використанням аналітичних платформ, геоінформаційних систем, ризик-орієнтованого аналізу та систем підтримки прийняття рішень. Доведено, що розширення застосування таких методик, їх стандартизація та адаптація до європейських практик сприяють підвищенню ефективності досудового розслідування, своєчасності реагування та профілактики правопорушень.

У роботі обґрунтовано основні напрями вдосконалення організаційно-правових засад застосування інформаційно-аналітичних систем у Національній поліції України з урахуванням кращих європейських практик, зокрема через оновлення нормативного регулювання, розвиток стандартів інтероперабельності, посилення кібербезпеки та захисту прав людини в цифровому середовищі.

Запропоновано комплекс організаційних заходів, що передбачають підвищення цифрової компетентності персоналу, розбудову єдиних інтегрованих платформ, розширення міжнародної співпраці та впровадження механізмів моніторингу ефективності використання інформаційних технологій у поліцейській діяльності, зокрема:

- 1) подальший розвиток інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»;

- 2) розвиток систем відеоспостереження на території України;
- 3) подальший розвиток системи «ЦУНАМІ» для централізованого управління нарядами поліції, яка включає;
- 4) розвиток інформаційно-аналітичних систем для прогнозування злочинності, виявлення закономірностей злочинної діяльності, оптимізації розподілу ресурсів поліції.
- 5) впровадження можливостей штучного інтелекту.
- 6) вдосконалення матеріально-технічного забезпечення підрозділів НПУ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки: Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2732023-46733>
2. Європейські правові стандарти захисту ПД. URL: <http://zpd.inf.ua/page12.html>
3. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (Text with EEA relevance). 04.05.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04>
4. The Common Criteria for Information Technology Security Evaluation/ Current version: 3.1, revision 5. URL: <https://www.commoncriteriaportal.org/>
5. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів: постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-п> (дата звернення 01.12.2025).
6. Про затвердження Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 року № 1073. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2017-п> (дата звернення 01.12.2025).
7. Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.08.2017 р. № 676 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17> (дата звернення 01.12.2025).

8. Деякі питання функціонування Єдиного державного реєстру транспортних засобів: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2020 року № 779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-20> (дата звернення 01.12.2025).

9. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.08.2022 № 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-22> (дата звернення 01.12.2025).

10. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 року № 833. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2017-п> (дата звернення 01.12.2025).

11. Про затвердження Положення про інтегровану міжвідомчу інформаційно-комунікаційну систему щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон: постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2025 року № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2025-п> (дата звернення 01.12.2025).

12. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему прикордонного контролю «Гарт-1» Державної прикордонної служби України: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 30.09.2008р. № 810. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1086-08> (дата звернення 01.03.2025).

13. Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему 112: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.06.2023 № 473. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0988-23> (дата звернення 01.12.2025).

14. Про затвердження Положення про Електронний реєстр геномної інформації людини: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.08.2023 № 639. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1657-23> (дата звернення 01.12.2025).

15. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.08.2022 № 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-22> (дата звернення 01.12.2025).

16. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ»: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22> (дата звернення 01.12.2025).

17. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Система управління силами та засобами цивільного захисту» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.04.2023 № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0870-23> (дата звернення 01.12.2025).

18. Про затвердження Положення про автоматизовану інформаційну систему оперативного призначення єдиної інформаційної системи МВС: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.10.2017 № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1433-17> (дата звернення 01.12.2025).

19. Зменшення можливостей вчинення злочинів: стратегічний підхід: монографія / за заг. ред. В. В. Голіни. Харків : Право, 2020. 287 с. URL: https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2021/09//моно_Стратегія-зменшення-можливостей.pdf

20. Денисова Т. А., Шеремет О. С. Запобіжні заходи в межах інфраструктурного, технологічного та соціального розвитку сучасних міст: завдання та рішення. Кримінальні загрози в секторі безпеки: практики ефективного реагування : матеріали панельної дискусії III Харків. міжнар. юридичного форуму «Право», м. Харків, 26 верес. 2019 р. Харків : Право, 2019. С. 27.

21. Ходаківська К.А., Череватюк В.Б. Конституційно-правове забезпечення прав людини в Україні в умовах євроінтеграції. Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи: [Матеріали XIV Міжнародної

науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 23 лютого 2024 р.] Ст. 155–157 URL:

<https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/62827/129-155-157.pdf>

22. Товпи́га Л.М. Міжнародний досвід регулювання поліцейської діяльності. Юридичний науковий електронний журнал. № 1. 2023. С. 333–336. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/80.pdf

23. Макеє́ва О.М. Права людини в системі базових європейських цінностей. Юридичний вісник. 2022. Т. 2, № 63. С. 48–55. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.63.16709> (дата звернення: 16.01.2024).

24. Банчук О.А. Діяльність національної поліції України: прозорість та підзвітність громадськості. Правова держава. Випуск 28. К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2017. С. 325–332. URL: http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.vipusk-28-_2017_.pdf

25. Будзинський М.П. Адміністративно-правове регулювання у сфері кадрового забезпечення Національної поліції України. Дисс. к. ю. н. 12.00.07. Київ. 2017. 257 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0417U000916#>.

26. Камишанський О.Ю. Характеристика пріоритетних напрямів удосконалення інституту служби в Національній поліції України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 5. 2023. С. 78–83. URL: http://apnl.dnu.in.ua/5_2023/15.pdf

27. Мовчан А.В. Актуальні проблеми впровадження в органах Національної поліції України моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою. Соціально-правові студії. 2018. Випуск 1. С. 17–22. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1613/1/05%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD.pdf>

28. Правоохоронна діяльність, керована аналітикою: передова методика сучасної правоохоронної діяльності. URL: <http://euam.php7.postbox.kiev.ua/ua/news/opinion/intelligence-led-policing-the-cuttingedge-of-modern-law-enforcement>

29. Ніколенко Л. М. Принципи діяльності поліції: сутність та особливості. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. 2021. № 1 (1). С. 19–25.
30. Костенко І., Кісіль А. Правовий аналіз реформування Національної поліції України. Часопис Київського університету права. Вип. 1. 2021. С. 125–128. URL: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.21>
31. Шевчук В.М. Сучасні проблеми криміналістики в умовах війни, цифровізації та євроінтеграції. Проблеми сучасної поліцейстики: тези доп. III наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця: ХНУВС, 2023. 208 с. С. 80–84. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/120f4935-49c3-4e35-ad1e-f94a3d2f0fe9/content>
32. Череватюк В.Б. Верховенство права як метод захисту прав людини. Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2023. № 2(67). С. 79–86. DOI: 10.18372/2307-9061.67.17846 (дата звернення: 01.12.2025).
33. Сопільник Р. Тенденції розвитку цивільно-правової політики України в умовах євроінтеграції: порівняльно-правовий аспект. Академічні візії. 2021. № 1. С. 23–30. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/4> (дата звернення: 01.12.2025).
34. Правова свідомість і правова культура в умовах становлення громадянського суспільства: колективна монографія / за заг. ред. О.М. Макеєвої. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 172 с.
35. Прокопенко О.Ю., Булатін Д.О., Кушніренко Р.О. Можливості використання досвіду країн ЄС у сфері здійснення поліцією превентивної діяльності в Україні. Право і безпека. 2021. № 4 (83). С. 56–63. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f66f14ae-0cd3-40b0-ac3d-3e80956e9ad7/content>
36. Юшкевич О.Г. Особливості реформування поліції в Україні на шляху Європейської інтеграції. Науковий вісник Дніпропетровського

державного університету внутрішніх справ. 2019. № 3. С. 33–37. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2023/3/23.pdf>

37. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

38. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98 // Офіційний вісник України. 11.06.1999. № 21. Ст. 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

39. Чернишов Д. У майбутньому Україна переведе всю цифрову державну інформацію на блокчейн-платформу. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1671150-tsifrovu-derzhinformatsiyu-perevedut-na-blokcheyn-platformu>

40. Онопрієнко М.В. Інформаційна методологія і рефлексивний характер знання в інформатиці. Вісник Дніпропетровського ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. 2003. вип. 10. С. 53-56.

41. Організаційно-правове забезпечення аналітичної роботи в системі МВС України (правоохоронний та безпековий аспекти) : монографія / О.Є. Користін, І.В. Парубочий, Л.М. Доля та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. М.Г. Вербенського. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 328 с.

42. Довідник керівника поліції – поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою / ІЛР : навчальний посібник / Користін О.Є., Пефтієв Д.О., Пеньков С.В., Некрасов В.А.; за заг. ред. Вербенського М.Г. Київ : «Видавництво Людмила», 2019. 120 с.

43. Таіров А.І. Інформаційне забезпечення функціонування органів державної влади: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2010. С.10.

44. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

45. Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних. Закон України від 06.07.2010 № 2438-VI // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 46, ст.542.

46. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254Л/96-ВР // Відом. Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

47. Про захист персональних даних: закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

48. Про затвердження Положення про Національну поліцію: затв. Постановою КМУ від 28.10.2015 № 877 // Офіц. Вісн. України. 2015. № 89. Ст. 2971.

49. Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj/eng>